

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
شورای گسترش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

برنامه درسی رشته

تحقیقات آموزشی

EDUCATIONAL RESEARCH

مقطع کارشناسی ارشد ناپيوسته

گروه علوم انسانی
پوهنهای کارگروه تخصصی علوم تربیتی

نام رشته: تحقیقات آموزشی

عنوان گرایش: -

گروه: علوم انسانی

دوره تحصیلی: کارشناسی ارشد ناپیوسته

کار گروه تخصصی: علوم تربیتی

نوع مصوبه: بازنگری

پیشنهادی: کار گروه تخصصی علوم تربیتی

تاریخ تصویب: ۱۳۹۹/۰۴/۱۶

برنامه درسی بازنگری شده دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته تحقیقات آموزشی، در جلسه شماره ۱۸۳ تاریخ ۱۴۰۰/۰۴/۱۶ شورای تحول و ارتقای علوم انسانی به شرح زیر تصویب شد:

ماده یک- این برنامه درسی برای دانشجویانی که پس از تصویب این برنامه درسی در دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی پذیرفته می‌شوند، قابل اجرا است.

ماده دو - این برنامه درسی، جایگزین برنامه های درسی رشته تحقیقات آموزشی مصوب تاریخ ۱۳۹۷/۰۲/۱۷ دانشگاه فردوسی مشهد، مصوب تاریخ ۱۳۹۸/۰۴/۲۶ دانشگاه علامه طباطبایی و مصوب جلسه ۲۹۵ تاریخ ۱۳۷۳/۱۲/۲۱ شورای برنامه ریزی آموزش عالی می‌شود.

ماده سه - این برنامه درسی در سه فصل: مشخصات کلی، جدول‌های واحدهای درسی و سرفصل دروس تنظیم شده است و برای اجرا در دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی پس از اخذ مجوز پذیرش دانشجو از شورای گسترش و برنامه‌ریزی آموزش عالی و سایر ضوابط و مقررات مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، ابلاغ می‌شود.

ماده چهار- این برنامه درسی از شروع سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ به مدت ۵ سال قابل اجرا است و پس از آن، در صورت تشخیص کارگروه تخصصی مربوطه، نیاز به بازنگری دارد.

دکتر محمد رضا آهنچیان

دبیر کمیسیون برنامه‌ریزی آموزشی

برنامه درسی رشته

تحقیقات آموزشی

EDUCATIONAL RESEARCH

کارشناسی ارشد

بازنگری تحویلی

دکتر عباس بازرگان

عضو هیئت علمی دانشگاه تهران

مسئول کمیته ویژه تحقیقات آموزشی

زیر نظر

کارگروه تخصصی علوم تربیتی

با همکاری

دکتر علیرضا کیامنش عضو هیئت علمی دانشگاه خوارزمی

دکتر ولی الله فرزاد عضو هیئت علمی دانشگاه خوارزمی

و

مشارکت جمعی از اعضای هیئت علمی دانشگاه‌های: الزهراء، تهران، تربیت مدرس، شهید بهشتی

و علامه طباطبایی

تیر ۱۳۹۹

جدول تغییرات

ردیف	در برنامه قبلی	در برنامه بازنگری شده
۱	فلسفه آموزش و پرورش	تعلیم و تربیت و نقش آن در توسعه
۲	روش های تحقیق در علوم تربیتی (۱)	روش های تحقیق کمی در پژوهش های آموزشی
۳	روش های تحقیق در علوم تربیتی (۲)	روش های تحقیق کیفی در پژوهش های آموزشی
۴	کاربرد کامپیوتر در تحقیقات آموزشی	کاربرد رایانه، ابزار تحقیق و نرم افزارها در تحقیقات آموزشی
۵	روان شناسی تربیتی و آموزشی	مبانی نظری یاددهی-یادگیری و کاربرد آن
۶	اصول و روش های ارزشیابی آموزشی	ارزشیابی آموزشی
۷	روش های آماری (۱)	روش های آمار استنباطی (۱)
۸	روش های آماری (۲)	روش های آمار استنباطی (۲)
۹	مبانی نظری و کاربرد آزمون های روانی	مبانی نظری آزمون های روانی و آموزشی
۱۰	متون تخصصی	زبان تخصصی
۱۱	-	دروسی که در بازنگری اضافه شده اند
۱۲	-	فلسفه علم و مبانی فلسفی تحقیقات آموزشی
۱۳	-	سیاست گذاری و تحلیل سیاست های آموزشی
۱۴	-	سنجش اختلال های یادگیری
۱۵	-	سنجش آموزش ملی و بین المللی
۱۶	-	مراجع و منابع علمی
۱۷	-	روش های تحقیق آمیخته در پژوهش های آموزشی
۱۸	-	آشنایی با ابزار سنجش و ساخت آن ها
۱۹	-	برنامه ریزی راهبردی برای بهبود کیفیت
۲۰	-	روش های آماری چندمتغیری
۲۱	-	مسائل آموزشی ایران

فصل اول

مشخصات کلی برنامه درسی

الف) مقدمه

نظام‌های آموزشی از جمله‌ی مهم‌ترین نهادهای یک جامعه منظور می‌شوند. این نظام‌ها زمینه‌های رشد فردی و یادگیری مستمر شهروندان را فراهم کرده و نیز به تربیت و آماده‌سازی نیروی انسانی می‌پردازند. به‌طور کلی نظام‌های آموزشی باید در راستای اهدافشان نسبت به نیازهای واقعی جامعه در زمینه‌های مختلف از کارآمدی و اثر بخشی لازم برخوردار باشند. لازمی این امر آن است که در فرایند سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری در هر نظام آموزشی، خواه در آموزش رسمی خواه غیررسمی، با استفاده از شواهد پژوهشی ابتدا به نیازسنجی پرداخته شود. سپس در فرایند اجرای سیاست‌ها و برنامه‌ها به تحلیل و ارزیابی اثرات سیاست‌ها و برنامه‌ها پرداخته شود. برای انجام دادن پژوهش و در دسترس قراردادن شواهد پژوهشی، علاوه بر ساختار لازم، پژوهشگران آموزشی ورزیده باید آماده طراحی، تدوین و اجرای طرح‌های تحقیقات آموزشی باشند تا به توسعه آموزشی کشور یاری دهند. در اسناد بالادستی (قانون جمهوری اسلامی ایران، برنامه‌های پنج‌ساله توسعه،... و سند نقشه علمی کشور) به توسعه‌ی آموزشی و علمی کشور اهمیت خاصی داده شده است. این امر در صورتی از اندیشه به عمل درمی‌آید که به تربیت نیروی انسانی توانمند و کارآزموده برای انجام دادن پژوهش و تحلیل سیاست‌های آموزشی و نیز در دسترس قراردادن شواهد پژوهشی همت گماشته شود. **دوره کارشناسی ارشد تحقیقات آموزشی** برای تربیت نیروی انسانی یادشده طراحی شده است.

ب) تعریف دوره

رشته‌ی تحقیقات آموزشی در مقطع کارشناسی ارشد شامل دو بخش آموزشی و پژوهشی می‌باشد. بخش آموزشی سه نیم‌سال تحصیلی طول می‌کشد. در این مدت دانشجویان علاوه بر تسلط بر دانش نظری لازم در زمینه‌ی مفاهیم، روش‌ها و شیوه‌های تحقیقات آموزشی با کاربرد آن‌ها در سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و تحلیل اثرات سیاست‌ها و برنامه‌های آموزشی نیز آشنا می‌شوند. بخش پژوهشی از نیم‌سال سوم تحصیلی، به موازات ادامه‌ی بخش آموزشی آغاز می‌شود و تا آخر نیم‌سال چهارم ادامه می‌یابد. دانشجویان، پس از گذراندن دو نیم‌سال تحصیلی از بخش آموزشی، با انتخاب یک موضوع تحقیق برای تدوین طرح تحقیق خود، در مدت زمان تعیین شده و متناسب با زمینه‌ی مدنظر، به پژوهش می‌پردازند و نتیجه‌ی آن را در قالب پایان‌نامه‌ی کارشناسی ارشد ارائه می‌دهند.

پ) مشخصات کلی و اهداف

برنامه‌ی کارشناسی ارشد تحقیقات آموزشی در سال ۱۳۷۳ به پیشنهاد دانشکده‌ی علوم تربیتی دانشگاه تهران مطرح شد و پس از تصویب آن در مراجع ذی‌ربط دانشگاه تهران، در اسفندماه ۱۳۷۳ (مورخ ۱۳۹۳/۱۲/۲۱) به تصویب وزارت علوم و آموزش عالی وقت رسید. بر این مبنای برای اولین دفعه در کشور، رشته‌ی تحقیقات آموزشی در مقطع کارشناسی ارشد در مهرماه ۱۳۷۵ با پذیرش ده دانشجو به‌طور رسمی در دانشکده‌ی علوم تربیتی (اکنون علوم تربیتی و روان‌شناسی نامیده

می‌شود) در دانشگاه تهران تاسیس شد. به دنبال آن، سایر دانشگاه‌ها به پذیرش دانشجویان در این رشته همت گماشتند. در برخی درس‌های این برنامه در دهه ۱۳۸۰ تجدید نظر شد؛ ولی شکل کلی آن بدون تغییر ادامه یافت.

این برنامه در سال تحصیلی ۱۳۹۶-۱۳۹۵ در ۲۲ رشته-محل با پذیرش ۱۷۲ دانشجو در دانشگاه‌های مختلف کشور (دولتی جامع، پیام نور، غیردولتی-غیرانتفاعی و آزاد اسلامی) در دوره‌های روزانه، شبانه و پردیس‌های خودگردان اجرا شده است.

به‌طور کلی، ازدانش‌آموختگان این رشته انتظار می‌رود به پژوهش‌های آموزشی درباره‌ی نظام‌های آموزشی بپردازند و بر اساس نتایج آن‌ها فرایند سیاست‌گذاری و تصمیم‌گیری را در نظام‌های آموزش رسمی و غیررسمی یاری دهند. بنابراین لازم است پس از گذشت زمان، با توجه به تحولات حیطه‌های ذی‌ربط، در برنامه تحقیقات آموزشی تجدید نظر شود.

ت) ضرورت و اهمیت

کیفیت: انجام بازنگری بر اساس مطالعه رهیافت‌ها و تجارب جدید جهانی و نقد و بررسی وضعیت آموزشی و پژوهشی موجود.

مسائل و موانع:

۱- اختلاط و درهم‌آمیختگی عناوین درسی در میان رشته‌های مختلف؛

۲- کمبود افراد متخصص و صاحب‌نظر به تناسب نیازها؛

۳- فقدان یا کمبود منابع فارسی و منابع مستقیم درسی.

لوازم رشته:

۱- انجام مطالعات، هم‌اندیشی و گفت‌وگوهای تخصصی در گروه آموزشی و دانشگاه مجری؛

۲- تماس و مکاتبه با افراد صاحب‌نظر در داخل و خارج کشور؛

۳- ضرورت انجام پروژه‌های خاص پژوهشی برای اقدامات مشابه؛

۴- ضرورت تامین تجهیزات لازم برای تکمیل بازنگری و اجرای آن.

ث) تعداد و نوع واحدهای درسی

- دروس پیش‌نیاز (۶ واحد) است و به‌منظور پرورش دانش و مهارت‌های لازم برای تحصیل در رشته تحقیقات آموزشی، تا رسیدن به سطح ورودی موردانتظار، گذراندن آن‌ها برای تمام دانشجویان ضروری است.
- دروس جبرانی (۶ واحد) درس‌هایی است که اگر رشته تحصیلی دانشجو در دوره کارشناسی چنان بوده باشد که او این دروس را (دروس جبرانی) قبلاً نگذرانده باشد باید آن‌ها را بگذراند.
- دروس تخصصی (۱۶ واحد) است و شامل مواد درسی است که دانش و مهارت‌های زیربنایی، تخصصی و حرفه‌ای را برای انجام تحقیقات در نظام‌های آموزشی پرورش می‌دهند.
- دروس اختیاری تخصصی (۱۲ واحد) شامل شش درس انتخابی از میان درس‌های اختیاری است. دانشجویان می‌توانند برحسب امکانات و زیربنای تحصیلی و علاقه‌ی خود، از میان هشت درس، درس‌های اختیاری را انتخاب کنند.
- لازم به یادآوری است که واحدهای دروس پیش‌نیاز و جبرانی در جمع کل تعداد واحدهای دوره کارشناسی ملحوظ نمی‌شود.

جدول (۱) - توزیع واحدها

تعداد واحد	نوع دروس
۶ (ارزش واحد صفر)	پیش‌نیاز
۶ (در زمره واحدهای موظف منظور نمی‌شوند)	جبرانی
۱۶	تخصصی اجباری
۱۲	تخصصی اختیاری
۴	پایان‌نامه
۳۲	جمع

ج) مهارت، توانمندی و شایستگی دانش‌آموختگان

دروس مرتبط	مهارت‌ها، شایستگی‌ها و توانمندی‌های ویژه
<p>مبانی یاددهی-یادگیری، ابزار سنجش و ساخت، روش‌های کیفی و آمیخته، روش‌های آماری ۱، روش‌های آماری ۲، مبانی آزمون‌ها، روش‌های کمی تحقیق، سیاست‌گذاری و تحلیل، ارزیابی آموزشی، فلسفه ت.ت.آ. و توسعه</p>	<p>چگونگی شناسایی مشکلات و تنگناهای نظام آموزشی (تفاوت‌های فردی، سازمانی، اجتماعی و فرهنگی را شرح دهد و برای تدوین طرح تحقیق به کار برد)</p>
<p>زبان تخصصی، مبانی یاددهی-یادگیری، مبانی آزمون‌ها، ابزار سنجش و ساخت، ارزیابی آموزشی، روش‌های کمی تحقیق، روش‌های کیفی و آمیخته، روش‌های آماری ۱، روش‌های آماری ۲</p>	<p>دانش مربوط به مفاهیم، اصول و نظریه‌های یادگیری را درک کند و آن را در شناخت نیازهای یادگیری به کار برد.</p>
<p>زبان تخصصی، ابزار سنجش و ساخت، مبانی آزمون‌ها، روش‌های آماری ۱، روش‌های آماری ۲، ارزیابی آموزشی، مبانی یاددهی و یادگیری، نرم‌افزار رایانه</p>	<p>مفاهیم و نظریه‌های کلاسیک و جدید اندازه‌گیری‌های روانی و آموزشی را درک کند و آن‌ها را برای انتخاب یا ساخت ابزار اندازه‌گیری مناسب در تحقیقات آموزشی به کار برد.</p>
<p>سیاست‌گذاری و تحلیل‌ها، روش‌های آماری ۱، روش‌های آماری ۲، روش‌های کیفی آمیخته، روش‌های کمی تحقیق، مبانی یاددهی-یادگیری، نرم‌افزار رایانه، زبان تخصصی</p>	<p>چگونگی تبدیل تنگناها و مشکلات نظام آموزشی را در قالب مسائل پژوهشی تشریح کند و برای آن‌ها طرح پژوهشی تهیه کرده و در عمل اجرا کند.</p>
<p>نرم‌افزار رایانه، روش‌های کمی تحقیق، روش‌های کیفی آمیخته، ارزیابی آموزشی، روش‌های آماری ۱، روش‌های آماری ۲</p>	<p>نرم‌افزارهای رایانه‌ای مناسب برای انجام تحقیقات آموزشی را بیاموزد و در عمل برای تنظیم و تحلیل داده‌های کمی و کیفی به کار برد.</p>
<p>زبان تخصصی، ارزیابی آموزشی، سیاست‌گذاری و تحلیل، روش‌های آماری ۲، ابزار سنجش و ساخت، مبانی یاددهی-یادگیری</p>	<p>دانش مربوط به مفاهیم، اصول و الگوهای ارزشیابی آموزشی را درک کرده و برای ارزیابی کیفیت نظام‌های آموزشی طرح‌های مناسب تدریس را اجرا کند.</p>
<p>زبان تخصصی، روش‌های کمی تحقیق، روش‌های کیفی و آمیخته، روش‌های آماری ۱، ت.ت.آ. و توسعه</p>	<p>منابع و متون پژوهشی مربوط به یک مسئله پژوهشی را شناسایی و بررسی کند و نتایج آن را به صورت کتبی و شفاهی عرضه کند.</p>
<p>فلسفه ت.ت.آ.، روش‌های کمی تحقیق، روش‌های کیفی و آمیخته، ارزیابی آموزشی</p>	<p>روش‌های مناسب تحلیل داده‌های کمی را برای برقراری روابط هم‌بستگی و نیز روابط علی با استفاده از داده‌های مشاهده‌ای تشریح کند و به کار برد.</p>

برنامه درسی دوره کارشناسی ارشد رشته تحقیقات آموزشی / ۹

<p>ت.ت و توسعه، فلسفه ت.آ، ارزیابی آموزشی، سیاست‌گذاری و تحلیل، روش‌های کمی تحقیق، روش‌های کیفی و آمیخته، روش‌های آماری ۱، روش‌های آماری ۲، ابزار سنجش و ساخت</p>	<p>با استفاده از داده‌ها و اطلاعات موجود درباره‌ی مسائل نظام آموزشی به تحلیل و ارزیابی سیاست‌های آموزشی پرداخته و راهکارهای بهبود آن‌ها را پیشنهاد نماید.</p>
<p>ارزیابی آموزشی، سیاست‌گذاری و تحلیل، مبانی آزمون‌ها، روش‌های کمی تحقیق، روش‌های کیفی و آمیخته، روش‌های آماری ۱، روش‌های آماری ۲، فلسفه ت.آ، ابزار سنجش و ساخت</p>	<p>سیستم‌های متداول سنجش آموزش ملی و بین‌المللی را تشریح کند و چگونگی اجرا و تحلیل نتایج آن‌ها را جهت سیاست‌گذاری برای بهبودی بیان نماید.</p>
<p>فلسفه ت.آ، مبانی یاددهی و یادگیری، ت.ت و توسعه مبانی یاددهی-یادگیری، ابزار سنجش و ساخت، مبانی آزمون‌ها، روش‌های آماری ۱، روش‌های آماری ۲، روش‌های کمی تحقیق، روش‌های کیفی و آمیخته، سیاست‌گذاری و تحلیل، ت.ت و توسعه</p>	<p>نسبت به شناسایی و حل مسائل مربوط به نظام آموزشی احساس مسئولیت نموده و اخلاق حرفه‌ای را رعایت کند.</p> <p>عوامل موثر در تحقق پیامدهای یادگیری از جمله ویژگی‌های یادگیرنده را تشریح کند.</p>

چ) شرایط و ضوابط ورود به دوره

شرایط عمومی پذیرش دانشجویان مطابق آیین‌نامه‌ی دوره کارشناسی ارشد مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی آموزش عالی است. شرایط ویژه برای ورود به دوره کارشناسی ارشد تحقیقات آموزشی شامل موارد زیر است:

الف) داوطلبان باید دارای دانشنامه کارشناسی در یکی از رشته‌های زیر باشند: علوم تربیتی یا سایر علوم رفتاری و اجتماعی، علوم پایه یا مهندسی؛

ب) گذراندن آزمون ورودی.

آزمون ورودی دوره‌ی کارشناسی ارشد تحقیقات آموزشی از دو مرحله کتبی و شفاهی (مصاحبه علمی) تشکیل می‌شود.

آزمون ورودی کتبی: مواد درسی آزمون ورودی کتبی مطابق جدول شماره ۲ است.

جدول (۲) - مواد آزمون ورودی و ضرایب آنها

ضریب	درس
۲	زبان تخصصی
۳	روش‌های آمار استنباطی
۳	روش‌های تحقیق در علوم رفتاری
۲	روان‌شناسی تربیتی
۲	فلسفه تعلیم و تربیت
۲	اندازه‌گیری و ارزشیابی آموزشی
۲	کاربرد فناوری اطلاعات در آموزش و یادگیری

آزمون ورودی شفاهی (مصاحبه) به منظور ارزیابی قدرت تحلیل و استنتاج داوطلب انجام می‌گیرد. در این آزمون توان داوطلب در:

- شناسایی مسائل نظام‌های آموزشی؛
- عرضه‌ی مطالب؛
- پاسخگویی تحلیلی؛
- تدوین و چاپ مقاله (کوشش قبلی) و
- انتشار آثار پژوهشی (کوشش قبلی)

ارزیابی می‌شود. آزمون شفاهی ۳۰ درصد (۳۰٪) نمره نهایی داوطلب را تشکیل می‌دهد.

تبصره: دانشجویانی که رشته مقطع قبلی آنان با این رشته غیرمرتبط می‌باشد بایستی تا ۶ واحد دروس جبرانی از میان دروس دوره‌ی قبل این رشته در نیم‌سال اول تا دوم بگذرانند. انتخاب این دروس به تشخیص گروه آموزشی دانشگاه است. جبرانی این ۶ موسسه می‌باشد و بایستی شامل دروسی باشد که دانش پایه و اصلی این رشته را دربرگیرد. تعداد واحدهای جبرانی این ۶ تشخیص گروه آموزشی دانشگاه / موسسه و بر مبنای میزان ارتباط رشته با رشته دوره قبلی دانشجو می‌باشد.

فصل دوم

جدول عناوین و مشخصات دروس

جدول (۳) - عنوان و مشخصات کلی دروس پیش نیاز

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد (۱-۳) (واحد)	نوع واحد			تعداد ساعات		پیش نیاز	هم نیاز
			نظری	عملی	نظری - عملی	نظری	عملی		
۱	کاربرد رایانه، ابزار تحقیق و نرم افزارها در تحقیقات آموزشی	۲			☒	۱۶	۳۲		
۲	تعلیم و تربیت و نقش آن در توسعه	۲	☒			۳۲			
۳	زبان تخصصی در تحقیقات آموزشی	۲			☒	۱۶	۳۲		

نکته: ساعت آموزش برای هر واحد نظری ۱۶ ساعت، عملی ۳۲ ساعت، کارگاهی ۴۸ ساعت و کار آموزشی (کارورزی) ۶۴ ساعت است.

جدول (۴) - عنوان و مشخصات کلی دروس جبرانی

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد (۱-۳) (واحد)	نوع واحد			تعداد ساعات		پیش نیاز	هم نیاز
			نظری	عملی	نظری - عملی	نظری	عملی		
۱	روانشناسی یادگیری	۲	☒			۳۲			
۲	آشنایی با آزمون‌های روان‌شناختی	۲			☒	۱۶	۳۲		
۳	ارزشیابی آموزشی	۲	☒			۳۲			

تبصره: «در صورتی که دانشجو هر یک از دروس این جدول (دروس جبرانی) را در دوره کارشناسی گذرانده است، نیازی به اخذ و گذراندن آن در دوره کارشناسی ارشد نیست.»

جدول (۵) - عنوان و مشخصات کلی دروس تخصصی

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد (۱-۳ واحد)	نوع واحد			تعداد ساعات		پیش نیاز	هم نیاز
			نظری	عملی	نظری - عملی	نظری	عملی		
۱	روش های تحقیق کمی در پژوهش های آموزشی	۲	☒			۳۲			
۲	روش های تحقیق کیفی و آمیخته در پژوهش های آموزشی	۲	☒			۳۲		روش های تحقیق کمی در پژوهش های آموزشی	
۳	مسائل آموزشی ایران	۲	☒			۳۲		تعلیم و تربیت و نقش آن در توسعه فلسفه علم و مبانی فلسفی تحقیقات آموزشی آشنایی با ابزار سنجش و ساخت آن ها برای تحقیقات آموزشی روش های تحقیق کمی در پژوهش های آموزشی	

برنامه درسی دوره کارشناسی ارشد رشته تحقیقات آموزشی / ۱۵

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد (۱-۳ واحد)	نوع واحد			تعداد ساعات		پیش نیاز	هم نیاز
			نظری	عملی	نظری - عملی	نظری	عملی		
								روش های تحقیق کیفی و آمیخته در پژوهش های آموزشی	
۴	روش های آمار استنباطی (۱)	۲	☒			۳۲		فلسفه علم و مبانی فلسفی تحقیقات آموزشی	
۵	روش های آمار استنباطی (۲)	۲	☒			۳۲		روش های آمار استنباطی (۱)	
۶	مبانی نظری آزمون های روانی و آموزشی	۲	☒			۳۲		آشنایی با ابزار سنجش و ساخت آن ها برای تحقیقات آموزشی	
۷	فلسفه علم و مبانی فلسفی تحقیقات آموزشی	۲	☒			۳۲			
۸	سیاست گذاری و تحلیل سیاست های آموزشی	۲	☒			۳۲		روش های آمار استنباطی (۱ و ۲) و روش های تحقیق کمی در پژوهش های	

برنامه درسی دوره کارشناسی ارشد رشته تحقیقات آموزشی / ۱۶

هم‌نیاز	پیش‌نیاز	تعداد ساعات		نوع واحد			تعداد واحد (۱-۳ واحد)	عنوان درس	ردیف
		عملی	نظری	نظری - عملی	عملی	نظری			
	آموزشی								
							۴	پایان نامه	۹

جدول (۵) - عنوان و مشخصات کلی دروس اختیاری

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد (۱-۳ واحد)	نوع واحد			تعداد ساعات		هم نیاز
			نظری	عملی	نظری - عملی	نظری	عملی	
۱	سنجش اختلال‌های یادگیری	۲			☒	۱۶	۳۲	آشنایی با ابزار سنجش و ساخت آن‌ها برای تحقیقات آموزشی ارزشیابی آموزشی
۲	سنجش آموزش ملی و بین‌المللی	۲			☒	۱۶	۳۲	آشنایی با ابزار سنجش و ساخت آن‌ها برای تحقیقات آموزشی ارزشیابی آموزشی
۳	برنامه‌ریزی راهبردی برای بهبود کیفیت نظام‌های آموزشی	۲	☒			۳۲		ارزشیابی آموزشی سیاست‌گذاری و تحلیل سیاست‌های آموزشی
۴	روش‌های نمونه‌گیری	۲			☒	۱۶	۳۲	روش‌های آمار استنباطی

برنامه درسی دوره کارشناسی ارشد رشته تحقیقات آموزشی / ۱۸

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد (۱-۳ واحد)	نوع واحد			تعداد ساعات		پیش نیاز	هم نیاز
			نظری	عملی	نظری - عملی	نظری	عملی		
								(۱)	
۵	مراجع و منابع اطلاعات پژوهشی: بهره گیری و تهیه گزارش علمی (کارورزی)	۲		☒			۱۲۸	روش های تحقیق کمی در پژوهش های آموزشی	
۶	مبانی نظری یاددهی - یادگیری و کاربرد آن	۲		☒			۳۲	روان شناسی یادگیری	
۷	آشنایی با ابزار سنجش و ساخت آن ها برای تحقیقات آموزشی	۲		☒			۳۲	آشنایی با آزمون های روان شناختی	
۸	روش های آماری چندمتغیری کاربردی	۲		☒			۳۲	روش های آمار استنباطی (۱) روش های آمار استنباطی (۲)	

* دانشجویان می توانند ۶ درس (۱۲ واحد) از میان درس های اختیاری انتخاب کنند.

فصل سوم

ویژگی‌های دروس

کاربرد رایانه، ابزار تحقیق و نرم افزارها در تحقیقات آموزشی		عنوان درس به فارسی	
نوع درس و واحد	Using Computer, Research Tools and Softwares in Educational Research	عنوان درس به انگلیسی	
پیش نیاز ☒ نظری ☐	-	دروس پیش نیاز	
تخصصی ☐ عملی ☐	-	دروس هم نیاز	
اختیاری ☐ نظری-عملی ☒	۱ واحد نظری+۱ واحد عملی	۲	تعداد واحد
رساله / پایان نامه ☐		۴۸	تعداد ساعت

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر: .....

الف) هدف کلی:

- آشنایی با ابزار تحقیق، از جمله نرم افزارها و سامانه های کاربردی، در تحقیقات آموزشی؛
- ارتقای مهارت کار با نرم افزارها و سامانه های کاربردی در تحقیقات آموزشی.

ب) اهداف ویژه:

- آشنایی با نرم افزارهای کاربردی برای تنظیم و تحلیل داده های مرتبط با تحقیقات آموزشی؛
- آشنایی با سامانه های اطلاعات پژوهشی کاربردی مرتبط با تحقیقات آموزشی؛
- ارتقای مهارت دانشجویان برای کار با نرم افزارهای رایانه ای کمی کاربردی؛
- ارتقای مهارت با نرم افزارهای رایانه ای کیفی کاربردی.

پ) مباحث یا سرفصل ها:

❖ سامانه های کاربردی در حوزه تحقیقات آموزشی از قبیل:

۱. مجله های علمی-پژوهشی الکترونیکی؛
۲. پایگاه های علمی الکترونیکی فارسی؛
۳. پایگاه های علمی الکترونیکی لاتین؛

❖ نرم افزارهای کمی کاربردی در حوزه تحقیقات آموزشی از قبیل:

۴. نرم افزار Spss؛

۵. نرم افزار Amos؛

۶. نرم افزار Lisrel؛

۷. نرم افزار Smart PLS؛

❖ نرم افزارهای کیفی کاربردی در حوزه تحقیقات آموزشی از قبیل:

۸. نرم افزار NVIVO؛

۹. نرم افزار MaxQDA.

(ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

- سخنرانی همراه با تعامل رایانه‌ای
- استفاده از سیستم رایانه‌ای برای معرفی نرم افزارها
- درخواست از دانشجویان با تشکیل گروه‌های دو یا سه نفری برای انجام کار عملی.

(ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم سال	۳۰ درصد
کار عملی و عرضه گزارش آن	۳۰ درصد
آزمون وسط و پایان نیم سال	۴۰ درصد

(ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

نرم افزارهای فهرست شده در فوق

سیستم رایانه‌ای با حداقل پنج میز کار

(چ) فهرست منابع پیشنهادی:

1. Field, A. (2018). Discovering Statistics Using IBM SPSS Statistics 5th ed.

۲. بریس، ن. و سایرین. (۱۳۸۴). تحلیل داده‌های روان‌شناسی با برنامه SPSS. ترجمه خدیجه علی آبادی و سیدعلی صمدی. تهران: دوران.

۳. هومن، حیدرعلی. (۱۳۹۵). مدل‌یابی معادلات ساختاری با کاربرد نرم‌افزار لیزرل. تهران: سمت.

۴. صادقی‌پور، بهرام و وهاب مرادی. (۱۳۹۰). تحلیل آماری با نرم‌افزارهای SPSS & AMOS. مازندران: دانشگاه مازندران.

عنوان درس به فارسی		تعلیم و تربیت و نقش آن در توسعه	
عنوان درس به انگلیسی	The Role of Education in Development		
دروس پیش‌نیاز	-		
دروس هم‌نیاز	-		
تعداد واحد	۲	نظری - عملی	اختیاری
تعداد ساعت	۳۲	نظری - عملی	رساله / پایان‌نامه

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر: .....

الف) هدف کلی:

- آشنا کردن دانشجویان با نقش تعلیم و تربیت در شکوفانمودن انسان، از دوران کودکی تا بزرگسالی، نگرش به آموزش و پرورش به منزله سرمایه‌گذاری در زمینه یادگیری و توسعه انسانی، نقش تعلیم و تربیت در ایران اسلامی.

ب) اهداف ویژه:

-

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. نگاهی به فلسفه آموزش و پرورش و ماهیت علوم تربیتی؛
۲. فرایند تعلیم و تربیت و تاثیر آن در برابری فرصت‌های یادگیری؛
۳. نقش تعلیم و تربیت در توسعه اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی؛
۴. توسعه آموزش ابتدایی و تاثیر آن بر رشد فردی و اجتماعی؛
۵. ضرورت بهبود پیشرفت تحصیلی در دوره‌ی آموزش قبل از دانشگاه و به‌ویژه آموزش ابتدایی؛
۶. ضرورت ارتقاء ظرفیت‌های نهادهای آموزش و پرورش (مدیریت، معلمان، ...) برای توسعه‌ی جامعه؛
۷. سیاست‌ها و اولویت‌های توسعه آموزش و پرورش؛
۸. ضرورت حرکت به سوی ارتقاء مستمر نظام آموزشی و یادگیری مداوم برای همه،
۹. آموزش و پرورش در ایران اسلامی.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

- سخنرانی و تعامل با دانشجویان؛
- مشارکت دادن دانشجویان در بررسی نقش آموزش و پرورش در برخی کشورها.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

مشارکت در فعالیتهای کلاسی در طول نیم سال	۳۰ درصد
کار عملی در بررسی برخی کشورها و عرضه گزارش آن	۳۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	۴۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

ملزومات خاصی برای این درس مورد نیاز نیست.

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. کریتس، استانلی جیمز. (۱۳۹۲). *تعلیم و تربیت: از فلسفه تا برنامه درسی*. ترجمه فاطمه زیبا کلام و محمد دادرس. تهران: مدرسه.
۲. کانت، امانوئل (۱۳۷۲). *تعلیم و تربیت (اندیشه‌هایی درباره آموزش و پرورش)*. ترجمه غلامحسین شکوهی. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
۳. جمعی از نویسندگان زیر نظر علیمحمد کاردان. (۱۳۹۵). *علوم تربیتی؛ ماهیت و قلمرو آن*. تهران: سمت.
۴. کمیسیون آموزش و پرورش برای قرن بیست و یکم. (یونسکو). (۱۳۷۶). *یادگیری گنج درون*. ترجمه دفتر همکاری‌های علمی و بین‌المللی. تهران: وزارت آموزش و پرورش.

5. McGrath, S. (2018). *Education and development*. Routledge. London: Taylor & Francis.

6. Carbonnier, G., Carton, M., & King, K. (2014). *Education, Learning, Training* (p. 240). Brill.

عنوان درس به فارسی		عنوان درس به انگلیسی	
زبان تخصصی در تحقیقات آموزشی		Specialized English for Educational Research	
نوع درس و واحد			
پیش نیاز ☒ نظری ☐	-	دروس پیش نیاز	
تخصصی ☐ عملی ☐	-	دروس هم نیاز	
اختیاری ☐ نظری-عملی ☒	۱ واحد نظری+۱ واحد عملی	تعداد واحد	۲
رساله / پایان نامه ☐		تعداد ساعت	۴۸

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر: .....

الف) هدف کلی:

تقویت مهارت‌های خواندن و درک متون مرتبط با تحقیقات آموزشی و نیز مقاله‌های علمی-پژوهشی در حوزه‌های اندازه‌گیری و ارزشیابی آموزشی، آمار آموزشی و روش‌های تحقیق در علوم رفتاری.

ب) اهداف ویژه:

-

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. واژگان اساسی تحقیقات آموزشی در متون تخصصی؛
۲. چگونگی درک مفهوم جمله‌های تخصصی در تحقیقات آموزشی؛
۳. بند (پاراگراف) در متون تخصصی و چگونگی پی‌بردن به مقصود نویسنده و درک متن نوشته شده؛
۴. درک ساختار مقاله‌های علمی-پژوهشی به زبان انگلیسی؛
۵. خواندن و درک متون کتاب‌های مرتبط با تحقیقات آموزشی.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

- عرضه متون تخصصی و بحث درباره آن‌ها به زبان انگلیسی؛
- درخواست از دانشجویان برای فهرست کردن واژگان اصلی تخصصی تحقیقات آموزشی به صورت گروهی و عرضه آن‌ها در کلاس؛
- عرضه مقاله‌های مربوط به تحقیقات آموزشی به زبان انگلیسی و مشارکت دادن آنان در درک مفهومی اجزای مقاله‌ها

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۳۰ درصد
کار گروهی و گزارش آن	۳۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	۴۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

ملزومات خاصی برای این درس مورد نیاز نیست.

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. سجادیان، سید مهدی. (۱۳۸۷). خواندن و درک متن (پیش‌نیاز). تهران: سمت.
۲. کسرائیان، عباس و همکاران. (۱۳۹۷). مقاله‌نویسی (به انگلیسی). تهران: سمت.
۳. حسینی، سید امیر. (۱۳۹۷). خواندن و درک مفاهیم (به انگلیسی). جلد ۱ و جلد ۲. تهران: سمت.
۴. اکبری، زهرا. (۱۳۹۱). شیوه استفاده از فرهنگ واژگان انگلیسی. تهران: سمت.
۵. تاج‌الدین، ضیاء و همکاران. (۱۳۹۶). نامه‌نگاری (به انگلیسی). تهران: سمت.

6. Bustamante, F.V. (1389). Essential of Basic Writing. Tehran: SAMT.

روان‌شناسی یادگیری		عنوان درس به فارسی	
نوع درس و واحد		عنوان درس به انگلیسی	
■ نظری	■ جبرانی	Learning Psychology	
□ عملی	□ تخصصی	دروس پیش‌نیاز	
□ نظری-عملی	□ اختیاری	۲	دروس هم‌نیاز
□ رساله / پایان‌نامه		۳۲	تعداد واحد
			تعداد ساعت

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی □ آزمایشگاه □ سمینار □ کارگاه □ موارد دیگر: .....

الف) هدف کلی:

شناسایی نظریه‌های یادگیری؛ چگونگی تحول در نظریه‌ها؛ تحلیل ویژگی‌های هر کدام؛ مفهوم یادگیری در هر کدام؛ کاربرد آن‌ها در فرایند یاددهی-یادگیری.

ب) اهداف ویژه:

-

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. تعریف روان‌شناسی یادگیری و قلمرو آن؛
۲. تاریخچه مطالعات یادگیری؛
۳. رویکردهای مختلف یادگیری با توجه به فلسفه زیربنایی، روش و ابعاد؛
۴. رفتارگرایی؛
۵. نظریه شناختی-اجتماعی؛
۶. الگوی پردازش اطلاعات در یادگیری؛
۷. سازاگرایی (constructivism) دیدگاه‌های ژان پیاژه و لو ویگوتسکی؛
۸. انگیزش و یادگیری، انگیزش و نیازها، نظریه پیشرفت، نظریه اسناد، راهبردهایی برای بهبود اسناد یادگیرندگان، نظریه شناختی-اجتماعی در انگیزش، اهداف و انتظارت، نظریه هدف، کاربرد نظریه هدف در یادگیری.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

- سخنرانی و تعامل با دانشجویان؛
- مشارکت دادن دانشجویان در بررسی نظریه‌ها و ضرورت استفاده از رویکردهای مختلف؛
- بررسی انتقادی مبانی فلسفی زیربنایی و بحث درباره هر یک از رویکردها (قوت‌ها و ضعف‌های هر کدام در فرایند تدریس-یادگیری).

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

۳۰ درصد	فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال
۳۰ درصد	کار عملی درباره مطالعه رویکردها و گزارش آن
۴۰ درصد	آزمون وسط و پایان نیم‌سال

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

ملزومات خاصی برای این درس مورد نیاز نیست.

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. السون، ام. اچ. و هرگنهان، بی. آر. (۱۳۷۴). مقدمه‌ای بر نظریه‌های یادگیری. ترجمه علی‌اکبر سیف. تهران: دوران.
۲. کدیور، پروین. (۱۳۸۹). روان‌شناسی یادگیری. تهران: سمت.
۳. گوتیه، کلرمون و تاردیف، موریس. (۱۳۹۴). پداگوژی: علم و هنر یاددهی-یادگیری از دوران باستان تا به امروز (نظریه و کاربرد). ترجمه فریده مشایخ. تهران: سمت.

4. Schunk, D. (2020). Learning Theories: An Educational Perspective (8th ed.)/ N.Y.: Pearson.

عنوان درس به فارسی		آشنایی با آزمون‌های روان‌شناختی	
عنوان درس به انگلیسی		Introduction to Psychological Testing	
دروس پیش‌نیاز	--	جبرانی ☒	نظری ☐
دروس هم‌نیاز	--	تخصصی ☐	عملی ☐
تعداد واحد	۲	اختیاری ☐	نظری-عملی ☒
تعداد ساعت	۴۸	رساله / پایان‌نامه ☐	۱ واحد نظری + ۱ واحد عملی

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر: .....

الف) هدف کلی:

آشنایی با هدف و موارد استفاده از آزمون‌های روان‌شناختی، درک مفاهیم و اصول روان‌آزمایی؛ به‌دست آوردن توانایی تفکر انتقادی درباره‌ی مباحث اندازه‌گیری در پژوهش، طراحی سؤال در آزمون‌های روانی و آموزشی؛ مفاهیم قابلیت اعتماد (پایایی) و اعتبار (روایی)؛ گزینش ابزار سنجش.

ب) اهداف ویژه:

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. تعریف آزمون‌های روان‌شناختی؛
۲. تاریخچه اندازه‌گیری‌های روان‌شناختی؛
۳. مقدمات نظریه‌های اندازه‌گیری (کلاسیک و سؤال-پاسخ)؛
۴. مراحل طراحی و ساخت آزمون‌های روانی و آموزشی؛
۵. انواع سؤال‌های آزمون؛
۶. تهیه سؤال‌های چندگزینه‌ای و اصول آن؛
۷. قابلیت اعتماد (reliability) و خطای اندازه‌گیری و برآورد آن؛
۸. اعتبار (validity) و انواع آن؛
۹. روش‌های تحلیل سؤال‌های آزمون؛
۱۰. انواع ابزار اندازه‌گیری؛
۱۱. مقیاس‌های اندازه‌گیری؛
۱۲. مباحث اساسی نظریه سؤال-پاسخ؛
۱۳. مدل‌های نظریه سؤال-پاسخ؛

۱۴. مباحث اخلاقی در کاربرد آزمون‌های روانی و آموزشی.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

- سخنرانی و تعامل با دانشجویان؛
- درخواست از دانشجویان برای عرضه نمونه‌هایی از انواع آزمون‌ها در کلاس و بررسی ویژگی‌ها و کاربردهای مختلف آن‌ها؛
- انجام کار عملی توسط دانشجویان برای آزمون‌سازی جهت سنجش یادگیری در زمینه‌ای خاص و تهیه یک آزمون کوتاه با توجه به مراحل طراحی یک آزمون.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۳۰ درصد
طراحی و تدوین یک آزمون توسط هر دانشجو	۴۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	۳۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

در دسترس بودن نمونه‌هایی از آزمون‌های هوش و استعداد تحصیلی، پیشرفت تحصیلی و نیز مقیاس‌های نگرش‌سنجی ضرورت دارد.

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. آناستازی، الف. (۱۳۸۷). روان‌آزمایی. ترجمه محمد نقی براهنی. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
۲. هومن، حیدرعلی. (۱۳۸۹). اندازه‌گیری‌های روانی و تربیتی. تهران: پارسا.
۳. سیف، علی اکبر. (۱۳۸۲). روش‌های اندازه‌گیری و ارزشیابی. تهران: آگاه.
۴. آلن، م. ج. و همکاران. (۱۳۹۶). نظریه‌های اندازه‌گیری. ترجمه علی دلاور. تهران: سمت.

ارزشیابی آموزشی		عنوان درس به فارسی	
نوع درس و واحد		عنوان درس به انگلیسی	
☒ نظری ☒ جبرانی	Educational Evaluation آشنایی با ابزار سنجش و ساخت آن‌ها برای تحقیقات آموزشی	دروس پیش‌نیاز	
☐ عملی ☐ تخصصی	-	دروس هم‌نیاز	
☐ نظری-عملی ☐ اختیاری		۲	تعداد واحد
☐ رساله / پایان‌نامه		۳۲	تعداد ساعت

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر: .....

الف) هدف کلی:

- آشنایی دانشجویان با نظریه‌ها و رویکردهای مختلف ارزشیابی در نظام‌های آموزشی و نظام‌های درسی و توانمندشدن در تدوین و اجرای طرح‌های ارزیابی آموزشی، به‌ویژه برنامه‌های درسی.

ب) اهداف ویژه:

-

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. مفاهیم اساسی در ارزشیابی آموزشی؛
۲. رویکرد سیستمی و کاربرد آن در ارزشیابی آموزشی؛
۳. کیفیت در نظام آموزشی و ارزیابی آن؛
۴. استاندارد و نقش آن در ارزیابی آموزشی؛
۵. الگوهای ارزشیابی و طبقه‌بندی آن‌ها؛
۶. ابزار اندازه‌گیری برای ارزشیابی؛
۷. نظام پایگاه داده‌ها برای ارزشیابی؛
۸. گردآوری داده‌ها برای ارزشیابی؛
۹. تفسیر نتایج ارزیابی برای قضاوت و تصمیم‌گیری برای بهبود نظام درسی و نظام آموزشی؛
۱۰. تدوین گزارش ارزشیابی.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

- سخنرانی و مشارکت دادن دانشجویان در بحث؛
- درخواست از دانشجویان برای مطالعه نمونه‌هایی از ارزیابی در نظام‌های آموزشی و نقد آن‌ها؛
- درخواست از دانشجویان برای انتخاب یک موضوع درباره ارزیابی یکی از عوامل نظام آموزشی، تدوین طرح ارزیابی، اجرای محدود آن و عرضه گزارش ارزیابی.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۳۰ درصد
تدوین طرح ارزشیابی آموزشی	۳۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	۴۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

ملزومات خاصی برای این درس مورد نیاز نیست.

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

1. Fitzpatrick, J. L. (2011). *Program evaluation alternative approaches and practical guidelines* (No. 379.154097 F5).
۲. بازرگان، عباس. (۱۳۹۷). ارزشیابی آموزشی (مفاهیم، الگوها و فرآیند عملیاتی). تهران: سمت.
۳. بازرگان، عباس و مقصود فراستخواه. (۱۳۹۶). نظارت و ارزشیابی در آموزش عالی. تهران: سمت.
۴. کیامنش، علیرضا. (۱۳۷۹). روش‌های ارزشیابی آموزشی. تهران: انتشارات دانشگاه پیام نور.
5. Bernhardt, V. (2013). *Data Wise: A Step-by-Step Guide to Using Assessment Results to Improve Teaching and Learning. Teachers College Record.*
6. Kellaghan, T., & Stufflebeam, D. L. (Eds.). (2012). *International Handbook of Educational Evaluation: Part One: Perspectives/Part Two: Practice* (Vol. 9). Springer Science & Business Media.

روش‌های تحقیق کمی در پژوهش‌های آموزشی		عنوان درس به فارسی	
نوع درس و واحد		عنوان درس به انگلیسی	
نظری ☒	جبرانی ☐	-	درس پیش‌نیاز
عملی ☐	تخصصی ☒	-	درس هم‌نیاز
نظری-عملی ☐	اختیاری ☐	۲	تعداد واحد
	رساله / پایان‌نامه ☐	۳۲	تعداد ساعت

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر: .....

الف) هدف کلی:

نگاهی گذرا بر دیدگاه نمرات‌شناختی اصالت تحصیلی به‌مثابه زیربنای پژوهش‌های کمی؛ شناسایی روش‌های تحقیق کمی و کاربرد آن‌ها در نظام آموزشی؛ توانایی در تدوین و اجرای یک طرح تحقیق کمی درباره آموزش و یادگیری؛ کیفیت پژوهش‌های کمی؛ اعتبار نتایج پژوهش‌های کمی.

ب) اهداف ویژه:

-

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. مروری بر دیدگاه‌های فلسفی زیربنایی معرفت‌شناختی؛
۲. هدف‌های پژوهش کمی؛
۳. چگونگی شناسایی مسائل در نظام آموزشی و بیان مسئله پژوهش؛
۴. نقش بررسی پیشینه پژوهش، چگونگی انجام آن و تهیه گزارش مسئله تحقیق؛
۵. چگونگی بیان گزاره‌های تحقیق؛
۶. جامعه، نمونه و روش نمونه‌گیری در پژوهش‌های کمی؛
۷. ابزار اندازه‌گیری برای پژوهش‌های کمی؛
۸. روش‌های تحقیق غیرآزمایشی و آزمایشی؛
۹. چگونگی تنظیم و تلخیص داده‌های کمی و تحلیل آن‌ها؛
۱۰. چگونگی تدوین پیشنهاد (طرح پیشنهادی) پژوهش؛
۱۱. مراحل تدوین گزارش نهایی و انتشار نتایج.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

- سخنرانی و مشارکت دادن دانشجویان در بحث؛
- درخواست از دانشجویان برای مطالعه نمونه‌هایی از مقاله‌ها و گزارش‌های تحقیق کمی در نظام آموزشی و نقد آن‌ها؛
- درخواست از دانشجویان برای انتخاب یک مسئله درباره عوامل نظام آموزشی، تدوین طرح تحقیق کمی، اجرای محدود آن و عرضه گزارش تحقیق.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۲۰ درصد
تدوین طرح تحقیق آمیخته، اجرای محدود آن و عرضه گزارش تحقیق	۳۰ درصد
آزمون وسط و پایان نیم‌سال	۵۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

ملزومات خاصی برای این درس مورد نیاز نیست.

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. سرمد، زهره، بازرگان، عباس و الهه حجازی. (۱۳۹۷). روش‌های تحقیق در علوم رفتاری. تهران: آگاه.
۲. گرسول، ح.د. (۱۳۹۴). طرح پژوهش: رویکردهای کمی، کیفی و ترکیبی. ترجمه علیرضا کیامنش و مریم دانای طوس. تهران: انتشارات جهاد دانشگاهی علامه طباطبایی.
۳. جانسون، ا.ب. (۱۳۹۵). پژوهش آموزشی: رویکردهای کمی، کیفی و ترکیبی ترجمه علیرضا کیامنش و همکاران. تهران: نشر علم.
۴. دلاور، علی. (۱۳۹۶). طرح‌های آزمایشی در روان‌شناسی و علوم تربیتی. تهران: سمت.

5. Shadish, W.R. & et al. (2003). Experimental and Quasi-Experimental Design for Generalized Casual Inference. New York: Houghton Mifflin Company.

روش‌های تحقیق کیفی و آمیخته در پژوهش‌های آموزشی		عنوان درس به فارسی
نوع درس و واحد	Qualitative and Mixed Research Methods in Educational Research	عنوان درس به انگلیسی
☐ نظری ☐ جبرانی	روش‌های کمی در پژوهش‌های آموزشی	دروس پیش‌نیاز
☐ عملی ☒ تخصصی	-	دروس هم‌نیاز
☐ نظری-عملی ☐ اختیاری	۲	تعداد واحد
☐ رساله / پایان‌نامه	۳۲	تعداد ساعت

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر: .....

الف) هدف کلی:

- آشنایی دانشجویان با ویژگی‌ها و ضرورت انجام پژوهش‌های کیفی و آمیخته در نظام‌های آموزشی؛ قوت پژوهش کیفی و ضرورت پژوهش آمیخته در بررسی و ارائه راه‌حل‌های مرتبط با مسائل آموزشی؛ انواع روش‌های پژوهش کیفی و آمیخته؛ ضعف پژوهش کیفی و چگونگی پرهیز از آن‌ها، قوت پژوهش آمیخته؛ چگونگی گردآوری داده‌های کیفی، تلفیق داده‌ها در پژوهش‌های آمیخته، تحلیل و تدوین گزارش تحقیق.

ب) اهداف ویژه:

-

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. مشابهت‌ها و تفاوت‌های دو رویکرد کمی و کیفی؛
۲. هدف‌های پژوهش کیفی و آمیخته؛
۳. نقش بررسی پیشینه در شناخت مسئله پژوهش و انجام پژوهش با توجه به راهبردهای مختلف در پژوهش کیفی و آمیخته؛
۴. بیان مسئله و هدف‌های پژوهش با توجه به راهبردهای مختلف در پژوهش کیفی و آمیخته؛
۵. سؤال تحقیق در پژوهش کیفی و آمیخته؛
۶. طراحی فرایند مطالعه و انتخاب نمونه در پژوهش‌های کیفی و نیز در بخش‌های کیفی و کمی پژوهش آمیخته؛
۷. جمع‌آوری داده‌های در پژوهش کیفی و آمیخته (بررسی اسناد و مدارک، پرسشنامه، مصاحبه و مشاهده...)
۸. روایی، پایایی و اخلاق در پژوهش‌های کیفی و آمیخته؛
۹. چگونگی تدوین پیشنهاد و مقاله در پژوهش‌های کیفی و آمیخته؛
۱۰. ویژگی‌های روش تحقیق آمیخته و انواع طرح‌های آن؛
۱۱. تلفیق داده‌های کمی و کیفی در پژوهش آمیخته؛

۱۲. مراحل تدوین گزارش نهایی پژوهش‌های کیفی و آمیخته.

(ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

- سخنرانی و مشارکت دادن دانشجویان در بحث؛
- درخواست از دانشجویان برای مطالعه نمونه‌هایی از مقاله‌ها و گزارش‌های تحقیق کیفی و آمیخته در نظام آموزشی و نقد آن‌ها؛
- درخواست از دانشجویان برای انتخاب یک مسئله درباره عوامل نظام آموزشی، تدوین طرح تحقیق آمیخته، اجرای محدود آن و عرضه گزارش تحقیق.

(ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۲۰ درصد
تدوین طرح تحقیق آمیخته، اجرای محدود آن و عرضه گزارش تحقیق	۳۰ درصد
آزمون وسط و پایان نیم‌سال	۵۰ درصد

(ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

ملزومات خاصی برای این درس مورد نیاز نیست.

(چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. کرسول، جان دبلیو. (۱۳۹۱). طرح پژوهش: رویکردهای تلفیقی، کمی و ترکیبی. ترجمه علیرضا کیامنش و مریم دانای طوس. تهران: جهاد دانشگاهی علامه طباطبایی.
۲. جانسون، ار. بورک و همکاران. (۱۳۹۵). پژوهش آموزشی: رویکردهای کمی، کیفی و ترکیبی. ترجمه علیرضا کیامنش و همکاران. تهران: نشر علم.
۳. بازرگان، عباس. (۱۳۹۹). مقدمه‌ای بر روش‌های تحقیق کیفی و آمیخته (رویکردهای متداول در علوم رفتاری). تهران: دیدار.
۴. کرسول، جان دبلیو. (۱۳۹۱). پژوهش کیفی و طرح پژوهش؛ انتخاب از میان پنج رویکرد. ترجمه دانایی فرد و همکاران. تهران: صفار اشراقی.
۵. میریام، ش. بی و تیسدل، الف. جی. (۱۳۹۸). پژوهش کیفی (راهنمای طراحی و کاربست). ترجمه علیرضا کیامنش و مریم دانای طوس. تهران: سمت.

برنامه درسی دوره کارشناسی ارشد رشته تحقیقات آموزشی / ۳۶

---

۶. تشکری، عباس و چارلز تدلی. (۱۳۹۴). راهنمای روش‌های آمیخته در پژوهش‌های علوم رفتاری و اجتماعی: ترجمه مرتضی اکبری و همکاران. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.

مسائل آموزشی ایران		عنوان درس به فارسی	
نوع درس و واحد	Educational Problems in Iran	عنوان درس به انگلیسی	
☐ جبرانی ☒ نظری	تعلیم و تربیت و نقش آن در توسعه فلسفه علم و مبانی فلسفی تحقیقات آموزشی روش‌های تحقیق کمی در پژوهش‌های آموزشی روش‌های تحقیق کیفی و آمیخته در پژوهش‌های آموزشی	دروس پیش‌نیاز	
☐ عملی ☒ تخصصی		دروس هم‌نیاز	
☐ نظری-عملی ☐ اختیاری		۲	تعداد واحد
☐ رساله / پایان‌نامه		۳۲	تعداد ساعت

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر: .....

الف) هدف کلی:

هدف این درس آشنایی دانشجویان با موارد مهم مسائل در نظام آموزشی ایران به شرح زیر است:

- سیر تحول نظام آموزشی و مشکلات آن در ایران؛
- ساختار آموزش و پرورش و مسائل مربوط به سازمان و مدیریت و سایر عناصر به‌ویژه در نظام آموزش همگانی؛
- سایر مسائل و جنبه‌های ویژه دیگری که برحسب زمان و مکان باید پژوهش درباره آن‌ها انجام شود.

ب) اهداف ویژه:

-

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. نگاهی کلی به تحول مقاطع نظام آموزشی ایران؛
۲. رابطه هدف‌های نظام آموزشی با نیازهای فرد و جامعه؛
۳. تربیت نیروی انسانی لازم برای نظام آموزشی به‌ویژه آموزش و پرورش همگانی در ایران؛
۴. برنامه درسی و نیاز دانش‌آموزان، به‌ویژه کودکان دو زبانه؛
۵. مدیریت در نظام آموزشی ایران به‌ویژه در آموزش و پرورش همگانی؛
۶. عدالت آموزشی در آموزش و پرورش همگانی، به‌ویژه روستایی و عشایری؛
۷. اقتصاد آموزش و پرورش در ایران و بازار کار؛
۸. کیفیت در نظام آموزش قبل از دانشگاه و در آموزش عالی ایران و رابطه آن با پیامدهای یادگیری؛
۹. مسئله تربیت معلم در آموزش و پرورش ایران؛

۱۰. آموزش و پرورش در شرایط بحرانی؛

۱۱. مسائل آموزش و یادگیری در فضای مجازی؛

۱۲. سنجش آموزش و یادگیری دانش‌آموزان برای هدایت تحصیلی و گذر از یک مقطع به مقطع دیگر.

* این درس به صورت سمینار برگزار می‌شود. انتظار آن است که مدرس برای بحث درباره هریک از موضوع‌های یادشده علاوه بر منابع درس از پژوهشگران و صاحب‌نظرانی که در موضوع مدنظر صاحب‌تالیفات یا آثار قابل توجهی هستند دعوت به عمل آورد و درس به صورت گروهی برگزار شود.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

- سخنرانی و عرضه دیدگاه سیستمی به مسائل نظام آموزشی به صورت سمینار؛
- بحث درباره هریک از موضوع‌های مرتبط با مسائل نظام‌های آموزشی در مقاطع مختلف از طریق برگزاری نشست‌های علمی (به صورت سمینار) و دعوت از صاحب‌نظران دارای تالیفات ذی‌ربط.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

- مشارکت در برگزاری نشست‌ها و فعالیت‌های کلاسی ۳۰ درصد
- تهیه گزارش کار عملی درباره یک مسئله خاص از یک نظام آموزشی ۳۰ درصد
- آزمون پایان نیم‌سال ۴۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

ملزومات خاصی برای این درس مورد نیاز نیست.

فهرست منابع پیشنهادی:

۱. آقا زاده، احمد. (۱۳۹۴). مسائل آموزش و پرورش ایران. تهران: سمت.
۲. معیری، محمد طاهر. (۱۳۹۰). مسائل آموزش و پرورش. تهران: شرکت چاپ و نشر بین‌الملل (وابسته به سازمان تبلیغات اسلامی)
۳. محمدی اصل، عباس. (۱۳۸۹). مسائل اجتماعی آموزش و پرورش. تهران: انتشارت علم.
۴. اون، ج.ای. (۱۳۹۸). آسیب‌ناپذیر از ربان (آموزش عالی در عصر هوش مصنوعی). ترجمه پرویز جبه‌دار مارالانی. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.

روش‌های آمار استنباطی (۱)		عنوان درس به فارسی
نوع درس و واحد	Inferential Statistical Methods (1)	عنوان درس به انگلیسی
☐ پایه ☒ نظری	آشنایی با ابزار سنجش و ساخت آن‌ها برای تحقیقات آموزشی	دروس پیش‌نیاز
☐ عملی ☒ تخصصی	-	دروس هم‌نیاز
☐ نظری-عملی ☐ اختیاری	۲	تعداد واحد
☐ رساله / پایان‌نامه	۳۲	تعداد ساعت

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر: .....

الف) هدف کلی:

آشنایی دانشجویان با استنباط آماری به احتمالات، توزیع آماری، پارامتر و آماره، برآورد آماری پارامترها، برآورد ناریب، برآورد فاصله‌ای؛ آزمون آماری و مراحل آن؛ آزمون‌های تک‌متغیری (مانند آزمون t برای دو جامعه، ...) آزمون‌های ناپارامتری؛ تحلیل واریانس یک عاملی.

ب) اهداف ویژه:

-

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. مفهوم استنباط آماری؛
۲. احتمالات و قوانین آن؛
۳. توزیع‌های آماری نرمال، t و ..؛
۴. پارامتر و آماره؛
۵. برآورد فاصله‌ای میانگین یک جامعه آماری؛
۶. آزمون فرض آماری و مراحل پنج‌گانه آزمون آن؛
۷. آزمون تفاوت میانگین‌های دو جامعه (برای نمونه‌های مستقل و وابسته)؛
۸. آزمون تفاوت واریانس دو جامعه؛
۹. تحلیل واریانس یک‌عاملی برای سه نمونه و بیشتر؛
۱۰. آزمون‌های ناپارامتری (مجذور کای، ویلکاکسون، ...)

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

- سخنرانی همراه با استفاده از نرم افزارهای رایانه‌ای برای تمرین عملی درباره روش‌های آماری؛
- عرضه تمرین‌های کلاسی و تمرین‌های هفتگی درباره روش‌های مورد تدریس، درخواست از دانشجویان برای حل تمرین‌ها و عرضه مرتب آن‌ها (پیشنهاد می‌شود از دستیار آموزشی برای بازخورد دادن به دانشجویان استفاده شود)؛
- انجام آزمون‌های کوتاه در طول نیم‌سال.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال در انجام تمرین‌ها	۳۰ درصد
آزمون‌های کوتاه در طول نیم‌سال	۳۰ درصد
آزمون پایانی در انتهای نیم‌سال	۴۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

امکان استفاده از سیستم رایانه‌ای و در دسترس بودن نرم افزارهای مورد نیاز تحلیل‌های آماری مانند SPSS و امثال آن.

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. شیولون، و.ج. (۱۳۹۵). استدلال آماری در علوم رفتاری، جلد ۱ و ۲. ترجمه علیرضا کیامنش. تهران: جهاد دانشگاهی علامه طباطبایی.
۲. دلاور، علی. (۱۳۹۰). احتمالات و آمار کاربردی در روان‌شناسی و علوم تربیتی. تهران: انتشارات رشد.
۳. بهبودیان، جواد. (۱۳۹۶). آمار ناپارامتری. شیراز: انتشارات دانشگاه شیراز.

روش‌های آمار استنباطی (۲)		عنوان درس به فارسی
نوع درس و واحد	Inferential Statistical Methods (2)	عنوان درس به انگلیسی
☐ جبرانی ☒ نظری	روش‌های آمار استنباطی (۱)	دروس پیش‌نیاز
☐ عملی ☒ تخصصی	-	دروس هم‌نیاز
☐ نظری-عملی ☐ اختیاری	۲	تعداد واحد
☐ رساله / پایان‌نامه	۳۲	تعداد ساعت

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر: .....

الف) هدف کلی:

آشنایی دانشجویان با مفهوم همبستگی و رگرسیون خطی ساده به معیارهای مناسب مدل رگرسیون، رگرسیون چندمتغیر خطی؛ تحلیل واریانس دو عاملی، مقایسه‌های چندگانه؛ تحلیل مسیر؛ تحلیل عاملی؛ مدل‌یابی مبادلات ساختاری.

ب) اهداف ویژه:

-

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. مفهوم همبستگی و ضریب همبستگی؛
۲. انواع ضرایب همبستگی و کاربرد آن‌ها در تحقیقات آموزشی؛
۳. رگرسیون خطی ساده؛
۴. معیارهای مناسب مدل رگرسیونی؛
۵. رگرسیون چندمتغیری؛
۶. انتخاب متغیر و مدل‌سازی رگرسیونی؛
۷. هم‌خطی چندگانه؛
۸. کاربرد تحلیل رگرسیونی در تحقیقات آموزشی؛
۹. اعتبار مدل‌های رگرسیونی؛
۱۰. تحلیل واریانس دو عاملی؛
۱۱. مقایسه‌های چندگانه؛
۱۲. تحلیل مسیر؛
۱۳. تحلیل عاملی؛

۱۴. مقدمه‌ای بر مدل‌یابی معادلات ساختاری.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

- سخنرانی همراه با استفاده از نرم‌افزارهای رایانه‌ای برای تمرین عملی درباره روش‌های آماری؛
- عرضه تمرین‌های کلاسی و تمرین‌های هفتگی درباره روش‌های مورد تدریس، درخواست از دانشجویان برای حل تمرین‌ها و عرضه مرتب آن‌ها (پیشنهاد می‌شود از دستیار آموزشی برای بازخورد دادن به دانشجویان استفاده شود)؛
- انجام آزمون‌های کوتاه در طول نیم‌سال.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال در انجام تمرین‌ها	۳۰درصد
آزمون‌های کوتاه در طول نیم‌سال	۳۰درصد
آزمون پایانی در انتهای نیم‌سال	۴۰درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

امکان استفاده از سیستم رایانه‌ای و در دسترس بودن نرم‌افزارهای مورد نیاز تحلیل‌های آماری مانند LISREL و امثال آن.

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. مونتگمری، داگلاس و الیزابت پک. (۱۳۹۰). مقدمه‌ای بر تحلیل رگرسیون خطی. ترجمه ابراهیم رضوی. کرمان: انتشارات دانشگاه شهید باهنر کرمان.
۲. منصورفر، کریم. (۱۳۸۵). روش‌های آماری پیشرفته همراه با برنامه‌های کامپیوتری. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
۳. مایلز، جرمی و مارک شولین. (۱۳۹۵). رگرسیون و همبستگی کاربردی. ترجمه علیرضا کیامنش و مسعود کبیری. تهران: جهاد دانشگاهی علامه طباطبایی.

عنوان درس به فارسی		مبانی نظری آزمون‌های روانی و آموزشی	
عنوان درس به انگلیسی		Theoretical Foundation Of Educational and Psychological Testing	
دروس پیش‌نیاز	آشنایی با ابزار سنجش و ساخت آن‌ها برای تحقیقات آموزشی	☐ جبرانی ☒ نظری	نوع درس و واحد
دروس هم‌نیاز	-	☐ تخصصی ☐ عملی	
تعداد واحد	۲	☐ اختیاری ☐ نظری-عملی	
تعداد ساعت	۳۲	☐ رساله / پایان‌نامه	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر: .....

الف) هدف کلی:

آشنایی با زیربنای نظری آزمون‌های روانی آموزشی و سابقه تاریخی آن‌ها به نظریه‌های کلاسیک و IRT به زیربنای آماری نظریه‌های آزمون؛ پایایی و اعتبار در آزمون‌های روانی و آموزشی؛ تحلیل سؤال‌های آزمون؛ تحلیل عاملی و استفاده از آن در آزمون‌های روانی و آموزشی؛ مقیاس‌ها، تبدیل‌ها و هنجارها.

ب) اهداف ویژه:

-

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. نظریه آزمون و سابقه تاریخی آن و نظریه‌های کلاسیک و سؤال-پاسخ؛
۲. مفاهیم آماری در نظریه آزمون؛
۳. مقدمه‌ای بر مقیاس‌سازی؛
۴. فرایند ساخت آزمون؛
۵. نمره‌های آزمون به عنوان نمره‌های مرکب؛
۶. پایایی و نمره واقعی؛
۷. روش‌های برآورد پایایی؛
۸. مقدمه‌ای بر نظریه تعمیم‌پذیری؛
۹. اعتبار (روایی)؛
۱۰. روش‌های آماری برای پیش‌بینی، طبقه‌بندی و گزینش؛
۱۱. تحلیل عاملی و کاربرد آن؛
۱۲. تحلیل سؤال در ساخت آزمون؛

۱۳. سوگیری سؤال و روش‌های تشخیص آن؛

۱۴. همترازسازی نمره‌های آزمون‌های متفاوت.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

پیشنهاد می‌شود این درس به صورت کارگاهی برگزار شود، در ابتدای هر جلسه مدرس مباحث و مفاهیم درسی را عرضه کند و از دانشجویان در گروه‌های دو یا سه نفری بخواهد که درباره آن مفاهیم بحث کنند و نتیجه توسط یکی از دانشجویان از هر گروه (به عنوان نماینده گروه) عرضه شود.

عرضه تمرین‌های کلاسی

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

۳۰ درصد

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال

۲۰ درصد

آزمون‌های کوتاه در طول نیم‌سال

۵۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

ملزومات خاصی برای این درس مورد نیاز نمی‌باشد.

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. ثراندیک، ر.ل. (۱۳۶۶). روان‌سنجی کاربردی. ترجمه حیدرعلی هومن. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.

۲. آلن، م. ج. و وندی، ام. بن. (۱۳۹۶). مقدمه‌ای بر نظریه‌های اندازه‌گیری (روان‌سنجی). ترجمه علی دلاور. تهران: سمت.

3. Crocker, L. et al. (2008). Introduction to Classical and Modern Test Theory. London: Sage.

۴. دی‌مارس، ک. (۱۳۹۳). کاربرد نظریه سؤال-پاسخ در سنجش آموزش. ترجمه عباس بازرگان و مجید یوسفی افراشته. تهران:

انتشارات سازمان سنجش آموزش کشور.

۵. شکوهی یکتا، محسن و اکرم پرنده. (۱۳۸۹). مبانی نظری ارزیابی و کاربرد آزمون‌های روانی و تربیتی. تهران: انتشارات

تیمورزاده.

۶. دگریجتر، لوجی. خ و وان در کامپ. (۱۳۹۶). مبانی آماری نظریه آزمون در روان‌شناسی و علوم تربیتی (روان‌سنجی

پیشرفته). ترجمه شهرام واحدی و اسکندر فتحی. تبریز: چاپ دانشگاه تبریز.

۷. مگنسون، د. (۱۳۵۵). مبانی نظری آزمون‌های روانی. ترجمه محمدنقی براهنی. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.

فلسفه علم و مبانی فلسفی تحقیقات آموزشی		عنوان درس به فارسی	
نوع درس و واحد		عنوان درس به انگلیسی	
نظری ☒	جبرانی ☐	-	
عملی ☐	تخصصی ☒	-	
نظری-عملی ☐	اختیاری ☐	۲	تعداد واحد
	رساله / پایان نامه ☐	۳۲	تعداد ساعت

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر: .....

الف) هدف کلی:

- آشنایی دانشجویان با زیربنای فلسفی و دیدگاه‌های معرفت‌شناختی زیربنایی روش‌های علمی، تاثیر علم بر جامعه و نقش آن در پی‌بردن به نظم حاکم بر طبیعت و درجه پیچیدگی آن‌ها؛
- آشنایی دانشجویان با ماهیت علوم اجتماعی به‌طور کلی و تحقیقات آموزشی به‌طور خاص و کاربرد تحقیقات (جست‌وجوهای علمی) در نظام‌های آموزشی؛
- آشنایی دانشجویان با نقش زبان به‌عنوان ابزار تحقیق و پیوندزدن میان زبان و مفاهیم مدنظر در تحقیق علمی؛
- آشنایی دانشجویان با چگونگی برقراری رابطه میان "عمل آموزش و یادگیری" و سیاست‌گذاری درباره آن‌ها.

ب) اهداف ویژه:

-

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. تعریف علم، هدف آن، تبیین علمی، نظریه و نقش آن در جست‌وجوهای علمی؛
۲. نگاهی به دیدگاه‌های فلسفی زیربنایی معرفت‌شناسی، تاریخچه آن‌ها؛
۳. منطق و روش منطقی در مطالعات اجتماعی با تاکید بر پژوهش در آموزش و یادگیری؛
۴. منطق، زبان، تعریف و مفهوم در پژوهش‌های علمی با تاکید بر پژوهش‌های آموزشی؛
۵. ماهیت و قلمرو علوم تربیتی و نقش پژوهش در آن؛
۶. هسته اصلی تحقیقات آموزشی: عمل یاددهی، یادگیری و سیاست‌گذاری برای آن؛
۷. زیربنای فلسفی معرفت‌شناختی روش‌های تحقیق کمی، کیفی و آمیخته در تحقیقات آموزشی؛
۸. کیفیت در تحقیقات آموزشی؛
۹. جنبه‌های اخلاقی در تحقیقات آموزشی؛
۱۰. آینده تحقیقات آموزشی.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

- سخنرانی و تعامل با دانشجویان؛
- مشارکت دادن دانشجویان در بررسی چپستی، چگونگی و چرایی تحلیل مسائل آموزشی و ضرورت استفاده از دیدگاه‌های مختلف فلسفی زیربنایی؛
- بررسی انتقادی مبانی فلسفی زیربنایی در تحقیقات آموزشی؛
- عرضه نمونه‌هایی از کیفیت و نیز بد اخلاقی در تحقیقات علوم رفتاری و چگونگی دوری از این بد اخلاقی‌ها.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۳۰ درصد
کار عملی و گزارش آن	۳۰ درصد
آزمون وسط و پایان نیم‌سال	۴۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

ملزومات خاصی برای این درس مورد نیاز نیست.

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

1. Ennis, R. H. (1973). Inference. H. S. Broudy, RH Ennis, & LI Krimerman (Eds.), Philosophy of educational research. New York: John Wiley & Sons, Inc.
2. Bogen, J. (2013). Theory and Observation in Science. Stanford Encyclopedia of Philosophy. Retrieved on 27.6.2018 from: Plato. Standard. Edu / entries/ science.
3. Fitzallen, N., Reaburn, R., & Fan, S. (Eds.). (2014). The future of educational research: Perspectives from beginning researchers. Springer Science & Business Media.
4. Pring, R. (2004). Philosophy of educational research. British Journal of Educational Studies, 50(2).
۵. پوپر، کارل ریموند (۱۳۸۸). منطق اکتشافات علمی. ترجمه سیدحسین کمالی. تهران: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی.
۶. چالرز، آ.ف. (۱۳۹۰). چپستی علم: درآمدی بر مکاتب علم‌شناسی فلسفی. ترجمه سعید زیباکلام. تهران: سمت.
۷. دیویی، جان. (۱۳۶۹) منطق: تئوری تحقیق. ترجمه علی شریعتمداری. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
۸. رفیع‌پور، فرامرز (۱۳۸۳). موانع رشد علمی ایران و راه‌حل‌های آن. تهران: شرکت سهامی انتشار.
۹. لازی، جان (۱۳۷۷). درآمدی تاریخی به علم. ترجمه علی پایا. تهران: سمت.
۱۰. کوهن، ت. س. (۱۳۸۹). ساختار انقلاب‌های علمی. ترجمه سعید زیباکلام. تهران: سمت.
۱۱. جمعی از نویسندگان زیر نظر علی محمد کاردان (۱۳۹۷). ماهیت و قلمرو علوم تربیتی. تهران: سمت.

سیاست‌گذاری و تحلیل سیاست‌های آموزشی		عنوان درس به فارسی	
نوع درس و واحد		Educational Policy Making and Analysis	
عنوان درس به انگلیسی		عنوان درس به فارسی	
نظری ☒	جبرانی ☐	دروس پیش‌نیاز	
عملی ☐	تخصصی ☒	دروس هم‌نیاز	
نظری-عملی ☐	اختیاری ☐	۲	تعداد واحد
رساله / پایان‌نامه ☐		۳۲	تعداد ساعت

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر: .....

الف) هدف کلی:

در این درس دانشجویان با چگونگی تدوین و تحلیل سیاست‌های آموزشی برای رفع یا کاهش تنگناها و مسائل نظام آموزشی آشنا می‌شوند. در این راستا، ابتدا چگونگی نمایان کردن مسائل را مرور می‌کنند سپس با مراحل سیاست‌گذاری و چگونگی ارزیابی سیاست‌ها آشنا می‌شوند.

ب) اهداف ویژه:

-

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. مقدمه

۱-۱ منظور از تحلیل سیاست‌های آموزشی چیست؟

۱-۲ مشکل مدنظر چیست؟ از محتوای اسناد بالادستی در رابطه با مشکل چه می‌توان ملاحظه کرد؟

۱-۳ تحلیل بخش آموزشی در اسناد توسعه کشور چه اولویت‌ها و راهبردهایی را نمایان می‌کند؟

۲. بیان مسئله و تحلیل آن

۲-۱ مشکل چیست؟

۲-۲ در کجا پدید آمده است؟

۲-۳ چه افرادی و در کجا دچار این مشکل هستند؟

۲-۴ عوامل اصلی به وجود آورنده مشکل چیست؟

۲-۵ چگونه تاثیر این عوامل را با سیاست‌های آموزشی می‌توان رفع کرد یا کاهش داد؟

۳. صورت‌بندی گزینه‌های ممکن برای تدوین سیاست‌ها

۳-۱ برای کاهش تاثیر عوامل به وجود آورنده مشکل چه می‌توان انجام داد؟

۳-۲ چه گزینه‌هایی برای سیاست‌گذاری جهت رفع یا کاهش مشکل می‌توان تدوین کرد؟

۴. تدوین ملاک برای ارزیابی گزینه‌ها برای سیاست‌گذاری

۴-۱ چه ملاک‌هایی برای تاثیر هر گزینه می‌توان مدنظر قرار داد؟

۴-۲ فرایند اجرایی و هزینه اجرای هر گزینه چیست؟

۴-۳ احتمال موثر بودن هر گزینه چقدر است؟

۴-۴ اجرای هر گزینه تا چه اندازه از نظر عدالت اجتماعی منصفانه است؟

۵. ارزیابی گزینه‌ها برای سیاست‌گذاری

۵-۱ گزینه‌ها نسبت به یکدیگر چه مزیتی دارند؟

۵-۲ چه نوع تحلیلی می‌تواند میان مناسب‌ترین گزینه و نامناسب‌ترین گزینه تفاوت‌ها را نمایان کند؟

۵-۳ آیا شواهدی برای مناسب بودن گزینه‌ها در دسترس است؟

۵-۴ اگر شواهدی در دسترس نیست، چگونه می‌توان شواهد مورد نیاز را حاصل کرد؟

۶. نتیجه‌گیری و انتخاب گزینه

۶-۱ نظر به شرایط و موقعیت نظام آموزشی و با توجه به ملاک‌های ارزیابی، کدام گزینه در رابطه با مشکل مدنظر، از مطلوبیت

برخوردار است؟

۶-۲ چه جنبه‌های دیگری را باید مدنظر قرار داد؟

۷. تحلیل سیاست‌های مربوط به مقاطع و انواع نظام‌های آموزشی

۷-۱ پیش‌دبستانی و آموزش ابتدایی

۷-۲ آموزش ابتدایی

۷-۳ آموزش متوسطه

۷-۴ آموزش عالی

۷-۵ آموزش فنی و حرفه‌ای (مهارتی)

۷-۶ آموزش مداوم (غیررسمی)

۷-۷ آموزش غیرحضوری

۷-۸ آموزش باز و یادگیری الکترونیکی

۸. تحلیل سیاست‌های مربوط به جنبه‌های کلی نظام آموزشی

۸-۱ تربیت معلم و توسعه حرفه‌ای آنان

۸-۲ مدیریت منابع انسانی

۸-۳ کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات

۸-۴ مدیریت آمار و اطلاعات

۸-۵ دستیابی به فرصت‌های آموزشی بر حسب منطقه، جنسیت و اقشار اجتماعی

۶-۸ پیامدهای یادگیری.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

این درس به صورت معکوس (flipped classroom) برگزار می‌شود؛

مدرس منابع آموزشی را به صورت تکلیف درسی در هر جلسه معرفی می‌کند و از دانشجویان درخواست می‌کند که پس از مطالعه در جلسه بعدی درباره آن بحث کنند؛

مدرس برخی سیاست‌های آموزش را انتخاب می‌کند و برای نمونه در کلاس درباره چگونگی تحلیل آن‌ها با دانشجویان به بحث می‌پردازد؛

به عنوان کار عملی از دانشجویان خواسته می‌شود با توجه به متون موجود تحلیل سیاست‌های آموزشی، به انتخاب خود، نمونه‌هایی از تحلیل سیاست‌های آموزشی را بررسی و به طور خلاصه در کلاس عرضه کنند.

راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

۳۰ درصد

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال

۳۰ درصد

بررسی متون مربوط به سیاست‌های آموزشی

۴۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

ملزومات خاصی برای این درس مورد نیاز نیست.

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

1. UNESCO (2013). UNESCO Handbook on Education Policy Analysis and Programming, Vol.1. Bangkok: UNESCO-Bangkok.
2. Mingat, A. & Sosale, S. (2003). Tools for Education Policy Analysis. Washington D.C.; World Bank.
3. Tatto, N.T.(Ed.). (2012). Learning and Doing Policy Analysis in Education. Rotterdam, The Netherlands: Sense Pub.
4. Norelius, C.G. and Mendes, S. (2003). Progress and result indicators and their relevance for educational policy analysis (New Educational ..., Documents NO.15).
5. OECD. (1997). Education Policy Analysis. Paris: OECD.

سنجش اختلال‌های یادگیری		عنوان درس به فارسی	
نوع درس و واحد		عنوان درس به انگلیسی	
☐ نظری	☐ جبرانی	آشنایی با ابزار سنجش و ساخت آن‌ها برای تحقیقات آموزشی و ارزشیابی آموزشی	
☐ عملی	☐ تخصصی	-	
☒ نظری-عملی	☒ اختیاری	۱ واحد نظری + ۱ واحد عملی	۲
	☐ رساله / پایان‌نامه		۴۸
			تعداد واحد
			تعداد ساعت

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر: .....

الف) هدف کلی:

آشنایی دانشجویان با:

- نارسایی‌ها و اختلال‌های یادگیری دانش‌آموزان در سنین مختلف؛
- انواع اختلال‌ها در یادگیری و چگونگی انجام پژوهش درباره آن‌ها؛
- چگونگی تدوین سیاست‌های آموزشی در سطح مدرسه و منطقه آموزش و پرورش برای کاهش اختلال یادگیری.

ب) اهداف ویژه:

-

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. تعریف اختلال یادگیری و برخی مفاهیم مرتبط با آن (افت تحصیلی، اعتماد به نفس، ...)
۲. مشخصه‌های اولیه نارسایی، ناتوانی و اختلال در یادگیری دانش‌آموزان؛
۳. طبقه‌بندی اختلال‌های یادگیری در دانش‌آموزان بر حسب گروه سنی؛
۴. اختلال یادگیری در خواندن؛
۵. اختلال یادگیری در نوشتن؛
۶. اختلال یادگیری در ریاضیات؛
۷. سایر اختلال‌های یادگیری (مهارت‌های اجتماعی، ...)
۸. عوامل به وجود آورنده اختلال‌های یادگیری؛
۹. فرایند تشخیص و آزمون اختلال یادگیری؛

۱۰. ضرورت بازنمایی اختلال یادگیری و رابطه آن با افت تحصیلی در سطح مدرسه و منطقه آموزش و پرورش، برای بهبود

کیفیت آموزشی؛

۱۱. آزمون‌های رایج برای تشخیص اختلال یادگیری در آموزش ابتدایی؛
۱۲. گردآوری داده‌ها و اطلاعات درباره اختلال یادگیری در سطح مدرسه و منطقه،
۱۳. سنجش اختلال یادگیری در سطح مناطق آموزش و پرورش و مقایسه آن‌ها؛
۱۴. تدوین و پیشنهاد سیاست‌های بهبود و کاهش اختلال یادگیری در سطح مدرسه و منطقه آموزش و پرورش.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

پیشنهاد می‌شود این درس به صورت کارگاهی برگزار شود، در ابتدای هر جلسه مدرس مباحث و مفاهیم درسی را عرضه کند و از دانشجویان در گروه‌های دو یا سه نفری بخواهد که درباره آن مفاهیم بحث کنند و نتیجه توسط یکی از دانشجویان از هر گروه (به عنوان نماینده گروه) عرضه شود.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۳۰ درصد
آزمون‌های کوتاه و وسط نیم‌سال	۳۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	۴۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

ملزومات خاصی مورد نیاز این درس نیست.

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. ایلوارد، الیزابت و براون، فرانک. (۱۳۷۷). تشخیص و سازماندهی ناتوانی‌های یادگیری. ترجمه رضا برادری. تهران: انتشارات سازمان آموزش و پرورش کودکان استثنایی.
۲. دلاکاتو، کارل (۱۳۸۰). اختلال خواندن. ترجمه سرحدی زاده. تهران: انتشارات اروین.
3. Swanson, H. L., Harris, K. R., & Graham, S. (Eds.). (2013). Handbook of learning disabilities. Guilford press.

سنجش آموزش ملی و بین المللی		عنوان درس به فارسی
نوع درس و واحد	National and International Assessment of Education Progress	عنوان درس به انگلیسی
☐ نظری ☐ جبرانی	آشنایی با ابزار سنجش و ساخت آن‌ها برای تحقیقات آموزشی و ارزشیابی آموزشی	دروس پیش‌نیاز
☐ عملی ☐ تخصصی	-	دروس هم‌نیاز
☒ نظری-عملی ☒ اختیاری	۱ واحد نظری + ۱ واحد عملی	تعداد واحد
☐ رساله / پایان‌نامه		تعداد ساعت
		۲
		۴۸

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر: .....

الف) هدف کلی:

آشنایی دانشجویان با تجربه‌های سنجش پیشرفت تحصیلی و انواع آن‌ها در مقیاس کشوری و در مقیاس جهانی؛ توجه به ضرورت اجرای آن‌ها در مقیاس ملی و کاربرد تحقیقات آموزشی در استفاده از داده‌های حاصل از آن‌ها برای شناسایی برخی از جنبه‌های کیفیت نظام آموزشی در مقایسه مناطق مختلف درون کشور و نیز در مقایسه نظام آموزشی کشور با سایر کشورها.

ب) اهداف ویژه:

-

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- انواع آزمون‌های سنجش آموزش در مقیاس‌های ملی و بین‌المللی و کاربرد آن‌ها (NEAP؛ TIMMES؛ PIRLS؛ TALIS؛ IALS؛ ...)
- نقش سنجش آموزش در مقیاس ملی جهت سیاست‌گذاری در نظام آموزش و پرورش؛
- سازماندهی و مدیریت سنجش ملی پیشرفت تحصیلی؛
- مواد درسی مدنظر برای سنجش ملی پیشرفت تحصیلی در پایه‌های تحصیلی؛
- انواع داده‌های حاصل از اجرای آزمون‌های آموزشی در مقیاس ملی به چگونگی تحلیل و استفاده از آن‌ها در سیاست‌گذاری؛
- تجربه ایران در مشارکت در اجرای آزمون‌های آموزشی بین‌المللی و استفاده از آن‌ها؛
- تجربه‌های بین‌المللی در استفاده از داده‌های حاصل از اجرای آزمون‌های آموزشی در مقیاس وسیع برای ارزیابی بردن به قوت و ضعف نظام آموزشی؛
- ویژگی‌های آزمون‌های پیشرفت تحصیلی در پایه‌های چهارم و ششم ابتدایی در مواد درسی فارسی، علوم و ریاضیات؛

۹. چگونگی تحلیل داده‌های حاصل از سنجش ملی و بین‌المللی.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

پیشنهاد می‌شود این درس به صورت کارگاهی برگزار شود، در ابتدای هر جلسه مدرس مباحث و مفاهیم درسی را عرضه کند و از دانشجویان در گروه‌های دو یا سه نفری بخواهد که درباره آن مفاهیم بحث کنند و نتیجه توسط یکی از دانشجویان از هر گروه (به عنوان نماینده گروه) عرضه شود.

عرضه نتایج برخی آزمون‌های بین‌المللی که در جامعه دانش‌آموزان ایرانی برگزار شده است و تحلیل گزارش آن‌ها.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۳۰ درصد

تهیه گزارش درباره برخی آزمون‌های بین‌المللی ۳۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال ۴۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

لازم است نمونه‌ای از آزمون‌های بین‌المللی که در ایران اجرا شده است در دسترس باشد.

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. بخشعلی‌زاده، ش.، کریمی، ع.، اکبری، م. (۱۳۹۱). گزارش اجمالی از مهم‌ترین نتایج تیمز و پرلز ۲۰۱۱. مقایسه آن با عملکرد دانش‌آموزان ایران در دوره‌های قبل. تهران: مرکز ملی مطالعات تیمز و پرلز، سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی.

۲. رحیمی‌نژاد، عباس و حسن عاشقی. (۱۳۸۸). میزان موفقیت برنامه جدید آموزش علوم در سطح ملی و بین‌المللی: تحلیلی بر افزایش عملکرد دانش‌آموزان دبستانی ایران در تیمز ۲۰۰۳ در مقایسه با تیمز ۱۹۹۵. فصلنامه روان‌شناسی و علوم تربیتی (دانشگاه تهران). ۳۹(۳)، ۱-۲۵.

۳. فهرست انتشارات مرکز ملی مطالعات تیمز و پرلز (مربوط به سال‌های مختلف) در سایت www.timess.ir.

۴. کریمی، عبدالعظیم. (۱۳۸۸). مجموعه‌ی داستان‌ها و سؤال‌های پرلز، ۲۰۰۱ و ۲۰۰۶. تهران مرکز مطالعات بین‌المللی تیمز و پرلز، سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی.

۵. کریمی، عبدالعظیم و همکاران. (۱۳۸۸). نگاهی به جایگاه و عملکرد دانش‌آموزان در تیمز پیشرفته (TIMSS Advanced). تهران: مرکز ملی مطالعات تیمز و پرلز، سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی.

۶. کریمی، عبدالعظیم و همکاران. (۱۳۸۸). گزارشی از مهم‌ترین نتایج ملی و بین‌المللی تیمز پیشرفته (۲۰۰۸).

۷. کیامنش، علیرضا و همکاران. (۱۳۹۰). بررسی روند تغییرات آموزشی در فاصله زمانی ۸۶-۱۳۷۲ بر اساس نتایج‌های مطالعات بین‌المللی تیمز در ایران و کشورهای منطقه. تهران: سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی.

۸. مرکز ملی مطالعات بین‌المللی تیمزویلر. ارائه یافته‌های تیمز ۲۰۱۵. بارگیری شده در تاریخ ۹۷/۳/۲۴ از سایت www.timss.ir.

۹. مرکز مطالعات بین‌المللی تیمزویلر. سابقه شرکت ایران (در آزمون‌های بین‌المللی از سال ۱۹۶۸-۱۳۴۷ ه.ش). بارگیری شده در تاریخ ۱۳۹۷/۳/۲۴ از سایت: www.timmss.ir.

10. Kabiry, Masoud (2013). Estimation of science topic area scores for Iranian eight grader in TIMSS 2007. (Paper presented at The IRC conference).

11. Mullis, I. V., Martin, M. O., Foy, P., & Drucker, K. T. (2012). PIRLS 2011 International Results in Reading. International Association for the Evaluation of Educational Achievement. Herengracht 487, Amsterdam, 1017 BT, The Netherlands.

12. Martin, M. O., Mullis, I. V., & Kennedy, A. M. (2007). Progress in International Reading Literacy Study (PIRLS): PIRLS 2006 Technical Report. International Association for the Evaluation of Educational Achievement.

13. MenJer, H.; Beravot, A. (2013). PISA, Power, and Policy: The emergence of global educational governance. Oxford, U.K: Symposium Books.

14. National Assessment of Educational Progress. (2018). (K-12 Student Assessment Programs). from: www.ets.org/k-12/assessments/tedra/reap/WT.ac=L12_36148_overwrite_neap_170105.

15. National Center for Educational Statistics. (2018). Retrieved on 6.8.2018: <http://nces.ed.gov/nationsreportcard/about/>.

16. OECD. (2015). A Review of International Large-Scale Assessment in Education: Assessing Component Skills and Collecting Contextual Data. Paris: O.E.C.D.

17. OECD. (2016). Teaching and Learning International Survey (TALIS) 2018. Paris: Organization for Economic co-operation and Development.

18. Von Davier, M., Sinharay, S., Oranje, A., & Beaton, A. (2006). 32 The Statistical Procedures Used in National Assessment of Educational Progress: Recent Developments and Future Directions. *Handbook of statistics*, 26, 1039-1055.

19. Von Davier, M., Gonzalez, E., Kirsch, I., & Yamamoto, K. (Eds.). (2012). The role of international large-scale assessments: Perspectives from technology, economy, and educational research. Springer Science & Business Media.

برنامه‌ریزی راهبردی برای بهبود نظام‌های آموزشی		عنوان درس به فارسی
نوع درس و واحد	Strategic Planning for Improving Educational Systems	عنوان درس به انگلیسی
☐ جبرانی ☒ نظری	ارزشیابی آموزشی سیاست‌گذاری و تحلیل سیاست‌های آموزشی	دروس پیش‌نیاز
☐ عملی ☐ تخصصی	-	دروس هم‌نیاز
☐ نظری-عملی ☒ اختیاری		تعداد واحد
☐ رساله / پایان‌نامه		تعداد ساعت
		۲
		۳۲

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر: .....

الف) هدف کلی:

در این درس دانشجویان با مفهوم و فرایند برنامه‌ریزی استراتژیک در نظام‌های آموزشی آشنا می‌شوند. همچنین به چگونگی گزینش سطح برنامه‌ریزی استراتژیک پی‌برده و با نحوه تمرین و تجدیدنظر نمودن در ماموریت‌های نظام برنامه آشنا می‌شوند.

ب) اهداف ویژه:

-

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. انواع برنامه‌ریزی آموزشی استراتژیک؛
۲. الگوی عناصر سازمانی و کاربرد آن در برنامه‌ریزی استراتژیک؛
۳. تفکر استراتژیک؛
۴. شناسایی باورها، پندارها و ماموریت‌های جاری؛
۵. سنجش نیازها؛
۶. تعیین ماموریت‌های نظام برنامه؛
۷. شناسایی قوت‌ها، ضعف‌ها، فرصت‌ها و عملکردها (SWOTS)؛
۸. برنامه‌ریزی راهبردی برای بهبود کیفیت نظام‌های آموزشی؛
۹. سیاست‌گذاری و تعیین ضوابط عملکرد؛
۱۰. اجرای برنامه استراتژیک.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

پیشنهاد می‌شود این درس به صورت کارگاهی برگزار شود، در ابتدای هر جلسه مدرس مباحث و مفاهیم درسی را عرضه کند و از دانشجویان در گروه‌های دو یا سه نفری بخواهد که درباره آن مفاهیم بحث کنند و نتیجه توسط یکی از دانشجویان از هر گروه (به عنوان نماینده گروه) عرضه شود.

نمونه‌ای از برنامه‌های استراتژیک آموزشی در کلاس مورد بحث قرار گیرد.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۴۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال ۶۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

ملزومات خاصی برای این درس مورد نیاز نیست.

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. کاظمی، راجر و جری هومن. (۱۳۷۴). برنامه‌ریزی استراتژیک در نظام آموزشی (بازاندیشی، بازسازی ساختارها، بازآفرینی). ترجمه فریده مشایخ و عباس بازرگان. تهران: انتشارات مدرسه.
۲. گرونیش، ر. و کوهن، ر. (۱۳۹۵). فرایند برنامه‌ریزی استراتژیک (تحلیل گزینه‌ها و پروژه‌ها). ترجمه محدحسین بهرامی. تهران: انتشارات دنیای اقتصاد.

روش های نمونه گیری		عنوان درس به فارسی	
نوع درس و واحد		عنوان درس به انگلیسی	
☐ نظری	☐ جبرانی	روش های آمار استنباطی (۱)	
☐ عملی	☐ تخصصی	-	
☒ نظری-عملی	☒ اختیاری	۱ واحد نظری + ۱ واحد عملی	۲
☐ رساله / پایان نامه			۴۸

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر: .....

الف) هدف کلی:

آشنایی دانشجویان با مفهوم و نظریه نمونه گیری آماری به چگونگی برآورد ویژگی های جامعه های آماری با استفاده از روش های نمونه گیری و انواع روش های نمونه گیری احتمالی.

ب) اهداف ویژه:

-

پ) مباحث یا سرفصل ها:

۱. کلیات و مفاهیم در نمونه گیری آماری؛
۲. نمونه گیری تصادفی ساده و نمونه گیری طبقه ای؛
۳. نمونه گیری سیستماتیک؛
۴. نمونه گیری خوشه ای؛
۵. نمونه گیری با احتمال متناسب با بزرگی؛
۶. نمونه گیری چندمرحله ای (Multistage)؛
۷. اربیبی در برآورد و عوامل مؤثر در آن؛
۸. اشتباهات غیرنمونه گیری و پرهیز از آنها؛
۹. عدم پاسخ و چگونگی مقابله با آن؛
۱۰. استنباط آماری از داده های نمونه گیری؛

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

پیشنهاد می‌شود این درس به صورت کارگاهی برگزار شود، در ابتدای هر جلسه مدرس مباحث و مفاهیم درسی را عرضه کند و از دانشجویان در گروه‌های دو یا سه نفری بخواهد که درباره آن مفاهیم بحث کنند و نتیجه توسط یکی از دانشجویان از هر گروه (به عنوان نماینده گروه) عرضه شود.

از هر دانشجو خواسته شود که یک طرح نمونه‌گیری برای انجام یک پیمایش آموزشی ویژه با هدف مشخص تهیه کند و گزارش آن را عرضه نماید.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۳۰ درصد
گزارش طرح نمونه‌گیری	۳۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	۴۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

ملزومات خاصی برای این درس مورد نیاز نیست.

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

1. Kish, L. (1997). Survey Sampling. New York: Wiley.

۲. شیفر، ر.ل. و همکاران (۱۳۸۲). آمارگیری نمونه‌ای. ترجمه کریم منصورفر. تهران: سمت.

۳. شیرانی، پرویز (۱۳۶۴). نظریه نمونه‌گیری. تهران: نشر دانشگاهی.

عنوان درس به فارسی		مراجع و منابع اطلاعات پژوهشی: بهره‌گیری و تهیه گزارش علمی (کارورزی)	
عنوان درس به انگلیسی		References and Resources of Research Information: Access, Use and Drafting Research Report	
نوع درس و واحد		روش‌های تحقیق کیفی و آمیخته در پژوهش‌های آموزشی	
☐ نظری	☐ جبرانی	-	
☒ عملی	☐ تخصصی	-	
☐ نظری-عملی	☒ اختیاری	۲	تعداد واحد
☐ رساله / پایان‌نامه		۱۲۸	تعداد ساعت

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی (بازدید از مراکز و موسسه‌های ذی‌ربط) آزمایشگاه سمینار
 کارگاه موارد دیگر: .....

الف) هدف کلی:

هدف اصلی این درس ایجاد فرصتی برای دانشجویان جهت آشنایی عملی با منابع و پایگاه‌های داده پژوهشی با شرکت در طرح‌ها و فرایندهای جست‌وجوی اطلاعات علمی مرتبط با مسائل آموزشی، بازدید مراکز پژوهشی و نهادهای سیاست‌گذاری و تصمیم‌گیری از طریق کارورزی است. در فرایند کارورزی تحقق هدف‌های ویژه زیر دنبال می‌شود:

- آشنایی با موسسه‌ها و مراکز تولید داده‌ها و اطلاعات پژوهشی درباره نظام‌های آموزشی؛
- آشنایی با منابع، پایگاه‌ها و مراجع چاپی و نیز الکترونیکی اطلاعات پژوهش‌های آموزشی و چگونگی دستیابی به آن‌ها؛
- آشنایی با چگونگی استفاده از منابع و پایگاه‌ها برای انجام پژوهش‌های آموزشی؛
- آشنایی با مراحل تهیه گزارش علمی و تدوین آن در عمل از طریق کارورزی؛
- چگونگی اشاعه یافته‌های پژوهش‌های آموزشی برای استفاده‌کنندگان بالقوه.

ب) اهداف ویژه:

-

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. منابع اصلی و مراجع چاپی و الکترونیکی (دانشنامه‌ها و دائرةالمعارف‌ها و فرهنگ واژگان،...) استفاده‌شده در پژوهش‌های علمی به‌طور عام و در پژوهش‌های آموزشی به‌طور خاص؛
۲. وبگاه‌های الکترونیکی مرتبط با پژوهش‌های آموزشی به زبان فارسی و انگلیسی؛

۳. مهارت‌های نوشتاری مورد نیاز برای تدوین گزارش علمی؛
۴. گردآوری و سازماندهی اطلاعات پژوهشی؛
۵. چگونگی مطالعه متون پژوهشی برای تهیه گزارش (توجه به: مضمون‌های اصلی و یادداشت‌برداری / ساختار نوشتار / اسلوب و سیاق نوشته)؛
۶. بررسی پژوهش‌های پیشین در باره موضوع؛
۷. چارچوب تهیه اسناد و گزارش‌های علمی (پایان‌نامه / مقاله / ...)
۸. تهیه و تجدید نظر در پیش‌نویس (توجه به نارسایی‌ها: نوشتاری / ساختاری / ابهام‌انگیز / کلامی / گرامری)؛
۹. ساختار مطلوب نوشتار (واژگان، پاراگراف، ...)
۱۰. مراحل ویرایش نوشتار و رعایت نکات دستوری در نوشتار (نقطه‌گذاری، ویرگول، ...)
۱۱. ارجاع‌دادن درون‌متنی و در فهرست منابع (کتاب‌شناسی)؛
۱۲. نکات فنی گزارش علمی و رعایت آن‌ها (فهرست مطالب، فهرست اشکال، ...)
۱۳. نهادهای سیاست‌گذاری و تصمیم‌گیری در نظام آموزشی؛
۱۴. نقش برقراری ارتباط با نهادهای سیاست‌گذاری و تصمیم‌گیری به منظور آگاهی از نیازهای آن‌ها و نیز اطلاع‌رسانی درباره یافته‌های پژوهشی.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

این درس به صورت عملی برگزار می‌شود.
مدرس برای هر یک از مباحث درسی به طور ویژه از روش‌هایی مناسب استفاده می‌کند که فعالیت خاصی توسط دانشجویان انجام شود و به پرورش مهارت مدنظر بیانجامد.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

۶۰ درصد

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال

۴۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

ملزومات خاصی مورد نیاز این درس نمی‌باشد.

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. حری، عباس. (۱۳۷۱). آیین گزارش نویسی. تهران: دبیرخانه هیئت‌های امنای کتابخانه‌های عمومی.
۲. دانش‌پژوه، منوچهر. (۱۳۷۸). گزیده‌های نظم و نثر فارسی. تهران: انتشارات علامه طباطبایی.
3. Aliottla, M. (2018). Mastering Academic Writing in Science: A Step-by-Step Guide. Boca Raton: FL. Taylor and Francis
4. Hilary, G. (2009). Science Research Writing for Non-Native Speakers of English. London: Imperial College Press.
5. Katz, M. J. (2009). The Standards of a Scientific Paper. From Research to Manuscript: A Guide to Scientific Writing, 3-4.
6. Mathews, J.R. & Mathews, R.N. (1996). Successful Science Writing: a Step-by-Step. U. K : Cambridge University Press.

مبانی نظری یاددهی-یادگیری و کاربرد آن		عنوان درس به فارسی	
نوع درس و واحد		عنوان درس به انگلیسی	
☐ جبرانی ☒ نظری		- دروس پیش نیاز	
☐ عملی ☐ تخصصی		- دروس هم نیاز	
☐ نظری-عملی ☒ اختیاری		۲	تعداد واحد
☐ رساله / پایان نامه		۳۲	تعداد ساعت

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر: .....

الف) هدف کلی:

در این درس دانشجویان با (الف) مفاهیم، اصول و نظریه‌های یادگیری و فرآیندهای یاددهی-یادگیری آشنا می‌شوند؛ (ب) فرآیند تحول این نظریه‌ها در چند دهه گذشته را مدنظر قرار می‌دهند؛ (پ) در این راستا، با علم و هنر یاددهی-یادگیری (پداگوژی) آشنا شده و به چگونگی شناسایی مشکلات و تنگناهای نظام آموزشی در تحقق پیامدهای یادگیری و در رابطه با تفاوت‌های فردی پی می‌برند.

ب) اهداف ویژه:

-

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. علم و هنر یاددهی-یادگیری (پداگوژی) و درک نظری آن؛
۲. تعریف یادگیری و برخی مفاهیم مرتبط با آن (غریزه، حافظه، ...)
۳. یادگیری و انگیزش؛
۴. ویژگی‌های شناختی و عاطفی یادگیرنده و نقش آن‌ها در یادگیری؛
۵. تفاوت‌های فردی در یادگیری؛
۶. هوش و تفکر (مفهوم‌سازی، قاعده‌آموزی، حل مسئله، تفکر اقتصادی و آفرینندگی)؛
۷. روان‌شناسی یادگیری و اهمیت آن؛
۸. نظریه‌های یادگیری شامل رفتارگرایی، شناخت‌گرایی، سازاگرایی فردی (individual constructivism) و سازاگرایی اجتماعی و کاربرد آن‌ها در کلاس درس؛
۹. فرایند یاددهی-یادگیری (طراحی آموزشی، هدف‌های یادگیری، تدریس مدرس محور، تدریس یادگیرنده محور، پیامدهای یادگیری)؛

۱۰. نقش سنجش مستمر یادگیری و بازخورد در تحقق پیامدهای یادگیری؛

۱۱. محیط مناسب یادگیری و نقش آن در عملکرد یادگیرنده؛

۱۲. مشکلات ناشی از نامناسب بودن فرایند یاددهی-یادگیری (درماندگی آموخته شده، ...).

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از رویکرد سازاگرایی اجتماعی و تعامل با دانشجویان
مشارکت دادن دانشجویان در بحث‌های کلاسی و کار گروهی برای دستیابی به پیامدهای یادگیری.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۶۰ درصد

آزمون وسط و پایان نیم‌سال ۴۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

ملزومات خاصی برای این درس مورد نیاز نیست.

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. جردن، الف. و همکاران. (۱۳۹۳). رویکردهای یادگیری: نظریه و کاربرد. ترجمه الهه حجازی و روح‌الله شهابی. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.

۲. سیف، علی‌اکبر. (۱۳۹۶). روان‌شناسی پرورشی نوین. تهران: نشر دوران.

۳. کدیور، پروین. (۱۳۹۵). روان‌شناسی یادگیری از نظریه تا عمل. تهران: سمت.

۴. گوئیته، کلرمون و تاردیف، موریس. (۱۳۹۴). پداگوژی: علم و هنر یاددهی-یادگیری از دوران باستان تا به امروز (نظریه و کاربرد). ترجمه فریده مشایخ. تهران: سمت.

۵. هرگنهان، الف. (۱۳۸۲). نظریه‌های یادگیری. ترجمه علی‌اکبر سیف. تهران: نشر دیدار.

6. Carlile, O.; Jordan, J. (2005). It works in practice but will it work in theory? The theoretical underpinning of pedagogy. In G. O'Neill and B. McMullin (Eds.). Emerging Issues in Practice of University Learning and Teaching. Dublin: AISHE, Retrieved on 4.8.2018 from: www.aishe.org.

عنوان درس به فارسی		عنوان درس به انگلیسی	
آشنایی با ابزار سنجش و ساخت آن‌ها برای تحقیقات آموزشی		Introduction to Construction and Use of Measurement Instruments in Educational Research	
نوع درس و واحد			
☐ نظری	☐ جبرانی	ندارد	
☐ عملی	☐ تخصصی		
☒ نظری-عملی	☒ اختیاری	۱ واحد عملی + ۱ واحد نظری	۲
رساله / پایان‌نامه			۴۸

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر: .....

الف) هدف کلی:

در این درس دانشجویان با ابزار سنجش ویژگی‌های شناختی و عاطفی یادگیرندگان آشنا می‌شوند و چگونگی ساختن و کاربرد آن‌ها را فرا می‌گیرند؛ در این راستا، ضمن مرور انواع آزمون‌ها با ویژگی‌های فنی آن‌ها آشنا شده و به نحوه استفاده از آن‌ها، در فرایندهای سنجش برای هدف‌های گوناگون پی می‌برند.

ب) اهداف ویژه:

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. سنجش یادگیری: مفاهیم اساسی (اندازه‌گیری، سنجش، ...) و تعریف آن‌ها؛
۲. انواع آزمون‌ها و دسته‌بندی آن‌ها (شخصیت، پیشرفت تحصیلی، هوش، ...)
۳. برخی ابزار اندازه‌گیری متداول در نظام آموزشی (هوش آزمای و کسلر، استنفورد، ...)
۴. آزمون‌های پیشرفت تحصیلی و انواع آن‌ها (ملاک مدار / هنجار مدار)؛
۵. پوشه عملکرد (portfolio) و نشانه عملکرد (rubric)؛
۶. پرسشنامه و مقیاس‌های نگرش سنجی؛
۷. سایر ابزار گردآوری داده‌ها درباره‌ی عوامل نظام آموزشی (مصاحبه، مشاهده، ...)
۸. مراحل تدوین آزمون‌های پیشرفت تحصیلی؛
۹. چگونگی تعیین قابلیت اعتماد و اعتبار آزمون‌ها؛
۱۰. چگونگی تعیین قابلیت اعتماد و اعتبار سایر ابزار گردآوری داده‌ها؛
۱۱. انواع رویکردها به سنجش (سنجش: از یادگیری برای یادگیری، به مثابه یادگیری)؛
۱۲. چگونگی استفاده از رویکردهای سنجش در تحقیقات آموزشی.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

- سخنرانی و عرضه نمونه‌ای از آزمون‌ها و سایر ابزار استفاده‌شده در تحقیقات آموزشی در فرایند تدریس این درس؛
- بحث درباره فرایند ساختن ابزار گردآوری داده‌ها در تحقیقات آموزشی؛
- تشکیل گروه‌های چند نفری برای شناسایی و معرفی ابزار سنجش در تحقیقات آموزشی؛
- انجام کار عملی برای ساختن یک آزمون کوتاه جهت تمرین.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۳۰ درصد
طراحی و برنامه‌ریزی تدوین یک ابزار سنجش	۳۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	۴۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

لازم است مدرس این درس نمونه‌ای از آزمون‌های استفاده‌شده در تحقیقات آموزشی را برای آشنایی دانشجویان با آن‌ها در اختیار داشته باشد.

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

1. Payne, D.A. (2003). Applied Educational Assessment. London: Thomson.
۲. بازرگان، عباس. (۱۳۹۷). ارزشیابی آموزشی. تهران: سمت.
۳. شوئر، لوئیل اوگاست. (۱۳۸۷). اندازه‌گیری و ارزشیابی در آموزش و پرورش. ترجمه حمزه گنجی. تهران: نشر بعثت.
۴. سیف، علی‌اکبر. (۱۳۹۶). اندازه‌گیری، سنجش و ارزشیابی آموزشی. تهران: نشر دوران.
۵. حاتمی، جواد و همکاران. (۱۳۹۸). سنجش و ارزشیابی در یادگیری الکترونیکی. تهران: انتشارات دانشگاه تربیت مدرس.
6. Harlen, W. (2007). Assessment of Learning. London: Sage.
7. Dragaw, F. (Ed.). (2016). Technology and Testing: Improving Ed. and Psych. Measurement. N.Y.: Rutledge/ National Council on Meas. In Education.
8. Jiao, H.; Lissitz, R.W. (2018). Technology Enhanced Innovative Assessment: Development, Modeling, and Scoring from an Interdisciplinary Perspective. Charlotte, NC: Information Age Pub.
9. Wells, C.S.; Faulkner, M. (2016). Educational Measurement: From Fundamentals to Future. N.Y.: Guilford Press.
10. Yong, Tay Hui. (2018). Describing Quality Authentic Assessment. London: Rutledge.

روش‌های آماری چندمتغیری کاربردی		عنوان درس به فارسی
نوع درس و واحد	Applied Multivariate Statistical Methods	عنوان درس به انگلیسی
☐ پایه ☒ نظری	روش‌های آمار استنباطی (۱) روش‌های آمار استنباطی (۲)	دروس پیش‌نیاز
☐ تخصصی ☐ عملی	-	دروس هم‌نیاز
☐ اختیاری ☐ نظری-عملی	۲	تعداد واحد
☐ رساله / پایان‌نامه	۳۲	تعداد ساعت

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر: .....

الف) هدف کلی:

آشنایی دانشجویان با روش‌های پیشرفته چندمتغیری آماری و استفاده از برنامه‌های کامپیوتری برای اجرای آزمون‌های پارامتری و ناپارامتری به منظور تحلیل داده‌های چندمتغیری در پژوهش‌های آموزشی.

ب) اهداف ویژه:

-

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. مروری بر روش‌های آماری تک‌متغیری و دومتغیری؛
۲. جبر ماتریس‌ها و بردارهای تصادفی؛
۳. رگرسیون چندگانه چندمتغیری؛
۴. دسته‌بندی و تحلیل ممیز؛
۵. همبستگی متعارف؛
۶. تحلیل واریانس چندمتغیری؛
۷. تحلیل کواریانس چندمتغیری؛
۸. تحلیل عاملی؛
۹. تحلیل مسیر؛
۱۰. مقدمه‌ای بر مدل‌سازی معادلات ساختاری (SEM).

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

- سخنرانی همراه با استفاده از نرم افزارهای رایانه‌ای برای تمرین درباره روش‌های آماری پیشرفته؛
- عرضه تمرین‌های کلاسی و تمرین‌های هفتگی درباره روش‌های مورد تدریس، درخواست از دانشجویان برای حل تمرین‌ها و عرضه مرتب آن‌ها (پیشنهاد می‌شود از دستیار آموزشی برای بازخورد دادن به دانشجویان استفاده شود)؛
- انجام آزمون‌های کوتاه در طول نیم‌سال.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال در انجام تمرین‌ها	۳۰درصد
آزمون‌های کوتاه در طول نیم‌سال	۳۰درصد
آزمون پایان نیم‌سال	۴۰درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

امکان استفاده از سیستم رایانه‌ای و در دسترس بودن نرم افزارهای مورد نیاز تحلیل‌های آماری مانند LISREL و امثال آن.

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. تاباکنیک، بابارا و همکاران. (۱۳۹۵). کاربرد آمار چندمتغیری. ترجمه ولی‌الله فرزاد و همکاران. تهران: انتشارات رشد.
۲. میرز، لورنس و همکاران. (۱۳۹۱). پژوهش چندمتغیری کاربردی. ترجمه پاشا شریفی و همکاران. تهران: انتشارات رشد.
۳. منصورفر، کریم. (۱۳۸۸). روش‌های پیشرفته آماری همراه با برنامه کامپیوتری. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
۴. هومن، حیدرعلی. (۱۳۹۷). مدل‌یابی معادلات ساختاری با کاربرد نرم‌افزار لیزرل. تهران: سمت.
۵. جانسون، ریچارد آ. و دین دلبیو ویچرن. (۱۳۹۶). تحلیل آماری چندمتغیری کاربردی. ترجمه حسینعلی نیرومند. مشهد: انتشارات دانشگاه فردوسی.

پایان

